

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΙΝΤΡΑ	ΕΝΤΙΘ
ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΙΝΤΡΑ (ΑΓΝΗ)	ΑΝΘΥΠΟΠΟΛΙΤΑΡΧΟΣ
ΤΖΑΜΑΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ
ΑΕΙΩΜΑΤΙΚΟΣ	ΜΑΘΗΤΗΣ
ΠΑΤΕΡΑΣ	ΜΑΘΗΤΗΣ
ΜΗΤΕΡΑ	ΓΥΝΑΙΚΑ
ΑΙΝΑ	ΑΝΤΡΑΣ
ΘΥΡΡΩΡΟΣ	ΤΥΦΛΟΣ
ΤΟΙΧΟΚΟΛΛΗΤΗΣ	ΠΡΩΤΟΣ ΚΑΡΒΟΥΤΙΑΡΗΣ
ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΒΙΚΤΩΡΙΑΣ	ΑΕΥΤ. ΚΑΡΒΟΥΤΙΑΡΗΣ
ΧΟΡΕΥΤΡΙΑ	ΚΥΡΙΑ
ΚΟΡΙΣΤΑ	ΚΥΡΙΟΣ
ΥΠΟΒΟΛΕΑΣ	ΠΡΥΤΑΝΗΣ
ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ	ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΘΕΟΔΟΤΙΑΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ	ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΧΡΙΣΤΙΝΑ	ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΠΟΙΗΤΗΣ	ΔΟΝ ΖΟΥΑΝ
ΕΚΕΙΝΟΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΕΚΕΙΝΗ	ΔΟΙΜΟΚΑΘΑΡΤΗΡΙΟΥ
ΑΠΟΣΤΡΑΤΟΣ	ΟΙ ΟΡΘΩΣ
ΚΑΜΑΡΙΕΡΕΣ	ΣΚΕΠΤΟΜΕΝΟΙ

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΠΑΜΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το σκηνικό παρουσιάζει ένα τοπίο από σύννεφα. Μοιάζουν με απόγνευμα βράγια που κρατάν στην κορφή τους ερειπωμένα κτίσρα. Διακρίνονται οι αστραγαμοί του Λέοντος, της Παρθένου και του Ζωγού. Στο κέντρο ο κλωνήτης Ζεύς λαμπροκόσμει. Η Αγνή, η κόρη του Θεού Ίντρα, στέκεται στο πιο ψηλό σύννεφο.

ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΙΝΤΡΑ, από ψηλά: Πού είσαι, Κόρη μου;

ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΙΝΤΡΑ: Εδώ, Πατέρα!

ΦΩΝΗ: Εσστράτησες και πέφτες, κυλάς στο μαύρο χάος! Πώς βρέθηκες τόσο μακριά και χαμηλά;...

ΚΟΡΗ: Είχα οδηγό μου τη φωτιά της αστρατής κι αιμάει μου ένα σύννεφο. Μια τόρα χάθηκε, διαλύθηκε και πέφτει. Πέφτω κι εγώ μαζί του, ανήμπορη ν' αντισταθώ!... Ίντρα, τρανέ Πατέρα μου, σε ποιους χαινούργιους κόσμους κατεβαίνω, σε ποιους άγνωστους τόπους τ' ουρανού, και είναι βαρύς ο αγέρας;...

ΦΩΝΗ: Αν τ' Ουρανού τη δεύτερη τη Σφαίρα περνάς στην Τρίτη, βελόκρινες από τ' Αστέρη της Αυγής και νιώθεις την ατμόσφαιρα της Γης σικά σου. Θα δεις την εβδομή του Ήλιου χα-
τουλά, που τήνε λεν Ζωγού. Τ' άστρο της μέρας στέκει στο φθι-
νόπωρο. Νύχτα και μέρα είναι ίσες.

ΚΟΡΗ: Είπες τη Γη;... Τη Γη;... Αυτό τον κόσμο το βαρύ και ζοφε-
ρό, που τον φωτίζει το φεγγάρι;...

ΦΩΝΗ: Αν τ' άλα τ' ουρανού τα σώματα το πιο βαρύ και σκοτεινό!

ΚΟΡΗ: Ποτέ δεν τη φωτίζει ο Ήλιος;

ΦΩΝΗ: Να, Τη φωτίζει. Μα όχι συχνά.

ΚΟΡΗ: Το σύννεφό μου τόρα σκιστηκε και βλέπω!

ΦΩΝΗ: Τι βλέπεις, Κόρη μου;

ΚΟΡΗ: Βλέπω πως όλα εν' όμορφα!... Δευχές κορφές και γαλανά νερά, πράσινα δάση και χρυσά χωράφια!...

ΦΩΝΗ: Η Γης εν' όμορφη, όπως τα πάντα που έπλασε ο μεγάλος Βράχια! Μα ήταν ακόμα πιο όμορφη στο πρώτο των καιρών ξημέρωμα. Ίστερα κάτι έλαχε... σαν κάποιο παραστράτημα... ή κάποιο σάδεια τροχιάς... Κάποια αντροσία ή έγκλημα, που δεν μπορούσαν να μείνουν ατιμώρητα!

ΚΟΡΗ: Τώρα ακούω μια βουή κι ανεβαίνει... Τι πλάσματα ζούνε στη Γη;...

ΦΩΝΗ: Θα τα γνωρίσεις όταν θα πας... Γιατί κακό να πω για τα παιδιά των Θεών δε μου 'ναι ιμπεροτό! Αυτό που τώρα ακούς είναι η λαλιά του!

ΚΟΡΗ: Δεν αντηχεί ολόχαρα... Μουάξει — παρξένοι! — με χιάμα...

ΦΩΝΗ: Η μητρική τους γλώσσα λέγεται Παράκτονοι Αγέλαστη, πικρόλοη κι αχάριστη είναι η γενιά της Γης!

ΚΟΡΗ: Όχι, Πατέρα! Δεν εν' αλήθεια!... Τώρα γρουκώ χορούμενες φωνές και βροντερό ξεφάντωμα κι αντήλαο γροντήσι! Χτυπούν καιπαιδες κι υψώνονται φωτιές! Φωνές μπουάδες σιγίζουν σε τρυγούδι για να δοξάσουν τον Ουρανό!...

(Παύση)

Μην είσαι, Αφέντη μου, σαληρόσι!

ΦΩΝΗ: Σαν κατεβείς, θα δεις!... Κι ύστερα θα 'ρθεις να μου πεις αν τα παράκτονα τους ήτανε δίκαια.

ΚΟΡΗ: Φεύγω, Πατέρα! Μα ένα κι εσύ!...

ΦΩΝΗ: Όχι, καλή μου! Κάτω εκεί δεν μπορείς ν' ανασάνω. Κορη! Το σύννεφο κυλάει!... Βουλάζοι Πέτροι! Πνίγρομα!... Δεν εν' αφέρας π' αναπνέω μα υγρασία και κατχαλιά Βαραίνου πτώω μου και με τραβούν όλο πιο χαμηλά!... Σίγουρα η Γη δεν είναι η πιο καλή από τις σφαίρες τ' Ουρανού!...

ΦΩΝΗ: Δεν είναι η πιο καλή μα μήτε η χειρότερη, Τη λένε, Σκόκη, Στροβιλίζεται κι αυτή σαν που κι οι άλλες σφαίρες, Συγχάζαλιζει τους κατοίκους της, και τους κρατάει μετέωρους ανάμεσα στην Ανοσία και στην Τροάει!... Κόρη μου, θάρρος!... Δεν εν' για σένα παρά μια δοκιμασία!... Μα χρειάζεται θάρρος!...

ΚΟΡΗ, γονατίζει, καθώς κατεβαίνει το σύννεφο: Πέτρο, Πατέρα!...

ΕΙΚΟΝΑ ΠΡΩΤΗ

'Ενα άλιος από θεόρατος θάμνους με άστρα, τριανταφυλλιά, πορφύρενα, κίτρινα και βιολετιά λουλούδια, κρύβει τον Πύργο, που μονάχα η χρυσάφεια κορφή του φαίνεται. Αποπνίω του κρέμεται ένα μπουμπούκι σε σχήμα κορώνας. Μπροστά στους τοίχους του πύργου, σανός σκορπισμένος σκεπάζει την κορριά.

Οι κοιλίτες, που θα μείνουν ανάλλαχτες ίσως το τέλος του έρωτος, παρουσιάζουν στιλιζαρισμένες ζωγραφίες, που μπορεί να 'ναι ταυτόχρονα εσωτερικά κι εξωτερικά κτίρια και τοπία.

(Μπαίνουν η Αγνή κι ο Τζαμάς.)

ΑΓΝΗ: Ο πύργος δε σταμάτησε να φουτώνει. Δες πόσο ψηλάωσε από πέφαι!

ΤΖΑΜΑΣ, καρ' ιδίαν: Πρώτη φορά τον βλέπω αυτό τον πύργο. Κι ούτε είχα ακουστά για πύργους που φουτώνουν και ψηλάδουνουν...

Τελούσπώντων! (Στην Αγνή, θετικά.) Ψηλάωσε σχεδόν ένα μέτρο. Θα του 'ρίξω χοπριά!... Είδες πώς ξεπετάχτηκε αυτή η πέφυγα, που τη βλέπει ο ήλιος.

ΑΓΝΗ: Ναι, Δε θ' αφήσει να βγάλει και λουλούδια. Πέρασε χιόδας τ' αει-Γιαννίου.

ΤΖΑΜΑΣ: Κόλτα ένα μπουμπούκι εκεί ψηλά! ΑΓΝΗ! Αλήθεια! (Χτυπάει τα χέρια.) Δε μου λες, γιατί τα λουλούδια ψηλάδουνουν όταν ρίξει κανένας χοπριά;

ΤΖΑΜΑΣ: Επειδή συχνάκονται την χοπριά. Κι άλλο δε συλλογούνται παρά πώς να πάνε πιο μακριά απ' αυτήν, κατά τον ήλιο. Για ν' ανθίσουν. Κι ύστερα να μαφαθούν.

ΑΓΝΗ: Ποιος κάθεται στον πύργο, ξέρεις;

ΤΖΑΜΑΣ: Το 'ξερα. Μα δε θυμάμαι πια.

ΑΓΝΗ: Είδικαι άγρουρη πως υπάχει εκεί μέσα ένας φυλάχσιμενος. Και περιμένει να τον λυτερώσω.

ΤΖΑΜΑΣ: Να τον λυτερώσεις; Με τι αντάλλαγμα;

ΑΓΝΗ: Δε χρειάζεται αντάλλαγμα, όταν κάνουμε το καθήκον μας. Είναι να μπουέ μέσα.

ΤΖΑΜΑΣ: Και δεν μπαίνουμε!
(Προχωρούν προς το βάθος.)

ΕΙΚΟΝΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Το σκηνικό ανοίγει αργά απ' τις δυο μεριές, αποκαλύπτοντας ένα γυμνό δωμάτιο, μ' ένα τραπέζι και καρέκλες. Σε μια απ' αυτές κίβεται ο Αξιωματικός, ντυμένος με σύγχρονη, μα αλλόκοτη, στολή. Κοινέται πάνω στην καρέκλα του και χτυπάει το τραπέζι με το σπαθί του. Δεξιά ένα παραπέτασμα.

(Η Αγνή κι ο Τζαμάς μπαίνουν και προχωρούν προς τον Αξιωματικό.)

ΑΓΝΗ, παίρνοντας απλά το σπαθί απ' τα χέρια του: Μην το κάνεις αυτό! Στοιμάτα πια!

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Σε παρακαλώ Αγνή, Άσε μου το σπαθί μου!

ΑΓΝΗ: Όχι. Θα χαλάσεις το τραπέζι. (Στον Τζαμά.) Εσύ χατέβα στον αποθήκη που είναι οι σέλες κι άλλαξε το τζάμι. Θα τα πούμε κατόπι. (Ο Τζαμάς βγάνει.) Είσαι φυλακισμένος σ' αυτό το δωμάτιο. Ήρθα να σε λευτερώσω.

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Σε περιμένα. Μα δεν ήμουνα σίγουρος πως θα 'ρθεις.

ΑΓΝΗ: Είναι πολύ δύσκολο να βγει κανείς απ' αυτό τον πύργο. Έχει ολόγυρά του εφτά χαντάκια. Μα θα τα καταφέρουμε, μη σε νοιάζει. Το θες με την ψυχή σου, ει;

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Να πω την αλήθεια... δεν ξέρω. Έτσι κι αλλιώς, θα υποφέρω. Κάθε χανούργια μας χερά την πληροφορούμε με χαρμ' δύο φορές πιο μεγάλο. Εδώ που ζω δεν είμαι ευτυχημένος. Μ' αν χρειαστείν' αγοράσω τη λευτεριά μου, θα την πληροφορώ τριτάτ' — με ανταλλάγματα τη λύπη, Αγνή, το ίδιο μου κάνει κι αν μείνω σε τούτη τη φυλακή — φτάνει να σε βλέπω.

ΑΓΝΗ: Και τι βλέπεις σε μένα;

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Την ομορφιά, που είναι η αρμονία του συμπαντος. Υπάρχουνε ετώνω σου γραμμές που δεν τις βρίσκει κανένας παρά μονάχα στην τροχιά των αστεριών, στον ήχο μιας χορδής

που τρέμει, στο ρυθμικό χυμάτισμα του φωτός... Αγνή, είσαι έ-να παιδί τ' ουρανού.

ΑΓΝΗ: Κι εσύ είσαι παιδί τ' ουρανού.

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Αν είναι έτσι, γιατί τότε να φροντίζω τ' άλογα και τους σταύλους και να καθαρίζω την κοπριά;

ΑΓΝΗ: Για να νιώσεις τον πόθο να φύγεις απ' ό' αυτά.

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Τον πόθο τον έχω νιώσει... Μα για να φύγω αποδώ — είναι ολόκληρη ιστορία.

ΑΓΝΗ: Είναι χρέος σου να γυρέψεις τη λευτεριά και το φως!

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Χρέος μου!... Μήπως η ζωή αναγκώρισε ποτέ το δικό της χρέος απέναντι μου;

ΑΓΝΗ: Γιατί το λες αυτό; Θαρρείς πως σ' έχει αδικήσει η ζωή;

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Ναι, ήταν άδικη... πολύ άδικη...

ΕΙΚΟΝΑ ΤΡΙΤΗ

Ακούγονται ομιλίες πίσω απ' το παραπέτασμα, που ανοίγει. Η Αγνή κι ο Αξιωματικός γυρίζουν κατακει και μένουν σαν μαρμαρωμένοι. Κοιτά σ' ένα τραπέζι κίβεται η Μητέρα, που μοιάζει άπροσθη, φωτίζεται από ένα κερι, που το διορθώνει ποτέ ποτέ με το ψαλίδι. Το τραπέζι είναι γεμάτο με ασπρόρουχα που η Μητέρα τα μαρκάρε μ' ένα φτυρό και μελάνι. Αριστερά είναι μια ντουλάπα.

ΠΑΤΕΡΑΣ, δίνοντας στη μητέρα ένα μεταξωτό σάκι. Τρυφερά: Δεν το θες;

ΜΗΤΕΡΑ: Ένα σάκι μεταξωτό! Για μένα; Καρμενωσή μου! Τι να το κίνω; Το ξέρεις πως πεθάνω.

ΠΑΤΕΡΑΣ: Ακόως τώρα αυτά που λέει ο γιατρός;

ΜΗΤΕΡΑ: Όχι μονάχα αυτά που λέει ο γιατρός, μα πιο πολύ αυτά που μου λέει μια φωνή μέσα μου.

ΠΑΤΕΡΑΣ, με πόνοι Δοιπόν, είναι σοβαρό; Σε νιώθω — θα σ' αλλο-γιώσει τα παιδιά μας.

ΜΗΤΕΡΑ: Αυτά ήταν όλη μου η ζωή... η χαρά μου κι η θλίψη μου...

ΠΑΤΕΡΑΣ: Χριστίνα, συχώρεσέ με... Για όσα.

ΜΗΤΕΡΑ: Κι εγώ, τι έχω να σου συχωρέσω; Εσύ να με συχωρέ-

σεις... Ήρρανούσαμε ο ένας τον άλλον... Και για ποιο λόγο; Μήτε το ξέρουμε. Μα δεν μπορούσαμε να κάνουμε κι άλλώς. 'Ασ' τα, ασ μη μιλάμε πια!... Να, εδώ είναι τα καθαρά ασπρόρουχα των παιδιών. Ν' αλλάζουν δυο φορές τη βδομάδα, την Τετάρτη και την Κυριακή, κι η Δίνα να τους κάνει καλά το μπάνιο τους — ολόκληρο μπάνιο. Φεύγεις;

ΠΑΤΕΡΑΣ: Ναι, πάω στο γραφείο. Πρέπει να 'μαι εκεί στις έντεκα. ΜΗΤΕΡΑ: Πρωτού φύγεις, πες σε παρακαλώ του Αλφρέδου μου, να 'ρθει.

ΠΑΤΕΡΑΣ, δείχνοντας τον Αξίωματικοί: Μα είναι εδώ. Νάτον.

ΜΗΤΕΡΑ: Τι φοβερό να μη βλέπω πια καλά. Ναι — άρχισε να βραδιάζει... (Ψαλιδίζει το κερδί) Αλφρέδο, έλα κοντά! (Ο πατέρας χάνεται μεσ' απ' τον τοίχο, στέλνοντας έναν αποχαρισισμό.)

ΜΗΤΕΡΑ: Ποια είναι αυτή η κοπέλα; (Ο Αξίωματικός ψιθυριστά.)

Η Αγνή!

ΜΗΤΕΡΑ, το ίδιο: Α! η Αγνή!... Ξέρεις τι λεν γι' αυτήν; Πως είναι η κόρη του 'Ήρρα και κατέβηκε στη Γη για να δει πώς ζούσε ο άνθρωπος!... Αλλά μην το πεις σε κανένα — αούξ;

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ, το ίδιο: Ναι, είναι μια κόρη των Θεών!

ΜΗΤΕΡΑ, δυνατά: Μικρέ μου Αλφρέδο, όπου να 'ναι θα σάς αφήσω μόνους — εσένα και τ' αδέρφια σου. Μα πρώτα... θέλω να σου πω κάτι, που να το θυμάσαι σ' όλη σου τη ζωή.

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ, λυπημένα: Σ' ακούω, μητέρα.

ΜΗΤΕΡΑ: Μια φρόνη μινάχα: μην τα βάζεις με το Θεό!

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Τι θες να πεις, μητέρα;

ΜΗΤΕΡΑ: Δεν πρέπει να πιστεύεις πως αδικήθηκες απ' τη ζωή.

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Μα αφού όλοι μ' έχουν αδικήσει!...

ΜΗΤΕΡΑ: Μιάς για τότε, που σε κατηγόρησαν πως έκλεψες κάτι ψωροτεντάρες... Βρέθηκαν όμως κατόπι.

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Ναι — μα αυτή η αδικία ήταν αρκετή για να πείσει κατά διαδού η ζωή μου ολόκληρη!

ΜΗΤΕΡΑ: Ναι, να!... Πήγαινε τώρα ν' ανοίξεις το ντουλάπι. Εκεί!

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ, υφρολισσόμενη: Κι αυτό το ξέρεις;... 'Ήταν...

ΜΗΤΕΡΑ: Η Οικουμένη των Ροβινσόνων — μάλλιστα!...

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Φτάνει πια!

ΜΗΤΕΡΑ: ... Που εξαιτίας της τιμωρήθηκε ο αδερφός σου, ενώ εσύ το 'χες σκάσει και το 'χες κρύψει σ' αυτό το ντουλάπι!

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Σκέψου! Να υπάρχει ακοίμα αυτό το ντουλάπι ύστερ' από είκοσι χρόνια. Κι ύστερα από τόσες φορές που μεταχολώσαμε... Κι η μητέρα μου να 'χει πεθάνει... εδώ και δέκα χρόνια!

ΜΗΤΕΡΑ: Και τι μ' αυτό;... Για όλα πρώγερσαι και χαρραμίζεις τη ζωή σου!... Α, να η Δίνα! Έλα μέσα!

ΔΙΝΑ, μπαίνει: Σας ευχαριστώ πολύ, κυρία. Μα... δε θα μπορούσω να πτώ στα βαφτίσια.

ΜΗΤΕΡΑ: Γιατί, παιδί μου;

ΔΙΝΑ: Δεν έχω τι να φορέσω.

ΜΗΤΕΡΑ: Να, πάρε αυτό το σάλι.

ΔΙΝΑ: Όχι, κυρία! Αδύνατο!...

ΜΗΤΕΡΑ: Γιατί, Εμένα δε μου χρειάζεται. Δε θα προφτάσω να το βάλω.

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Και τι θα πει ο Πατέρας; Εκείνος στο χάρισε!

ΜΗΤΕΡΑ: Τι στενοκέφαλοι που είστε!...

ΠΑΤΕΡΑΣ, χώνοντας το κεφάλι του απ' τον τοίχο: Τι ακούω; Θα δώσεις το σάλι μου στη δούλα;

ΜΗΤΕΡΑ: Μη μιλάς έτσι! Ξέχασες πως κι εγώ ήμουν υπηρέτρια; Γιατί θες να ταπεινώσεις αυτό το καμμένο το κορίτσι;

ΠΑΤΕΡΑΣ: Κι εσύ γιατί θες να ταπεινώσεις εμένα, τον άντρα σου; ΜΗΤΕΡΑ: Τι ζωή! Όταν χάνεις ένα καλό, πάντα ο άλλος θα το βρει κακό. Κι όταν πας να ευχαριστήσεις έναν άνθρωπο, θα δυσαναστείσεις κάποιον άλλον! Τι ζωή!

(Ψαλιδίζει το κερδί και το σβήνει. Η ακρινή σκοτεινιάζει και το παραπίναγμα ξανάρχεται μπροστά.)

ΔΙΝΑ: Τι δυστυχήσιμα πράγματα που είναι οι άνθρωποι!

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Έτσι λες, ε;

ΔΙΝΑ: Ναι. Η ζωή είναι σκληρή! Μα ευτυχώς υπάρχει ο έρωτας, που νικάει τα πάντα. Έλα — θα δεις.

(Φεύγουν στο βάθος.)

ΕΙΚΟΝΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

Το τεύχος του φόντου δίνει τη θέση του σε καινούργιο σκηνικό. Στη μέση ενός παλιού μαντρότοιχού, μια καγκλωπή εξώθυρα οδηγεί σ' ένα μικρό διάδρομο, που τελειώνει σε μια πλατεια με πολύ φως και πολλή πρασινώδα, όπου διακρίνεται καταμεσής ένα τεράστιο φαρμακερό γαλάζιο λουλούδι (ακόνιτιον). Αριστερά απ' την καγκλωπή πόρτα, κάθεται σε μια ψάθινη καρέκλα η Θυρωρός. Ένα σάκι σκεπάζει το κεφάλι της και τους ώμους της. Πιάκει με κρυσέ μια κουβέρτα γεμάτη άστρα.

Δεξιά, ένα διαφημιστικό πανό, που το πλένει ο Τοιχοκολλητής. Δίπλα του μια απόχη με πράσινο κοντάρι. Πιο δεξιά ακόμα, μια πόρτα μ' ένα άνοιγμα σε σχήμα τετράφυλλου τριφυλλίου.

Αριστερά, μια λεπτή φλαμουριά, με μαύρο κορμό και λίγα χλωμά πράσινα φύλλα. Κοντά της είναι ένας φεγγίτης κλαραίου.

ΑΓΝΗ, πλησιάζει τη Θυρωρό: Δεν τελείωσε ακόμα η κουβέρτα; ΘΥΡΩΡΟΣ: Όχι, κοπέλα μου. Είκοσι έξι χρόνια είναι λίγα για μια τέτοια δουλειά.

ΑΓΝΗ: Κι ο αρραβωνιαστικός σας; Δεν ξανάβη; ΘΥΡΩΡΟΣ: Ποτέ πια! Μα δε φτάει αυτός. Αναγκάστηκε να φύγει ο φουκαριός! Εδώ και τριάντα χρόνια.

ΑΓΝΗ, στον Τοιχοκολλητή: Ήταν χορεύτρια στο μπαλέτο; Εδώ στην Όπερα; ΤΟΙΧΟΚΟΛΛΗΤΗΣ: Ήταν πριμα μπαλαρίνα. Μα σαν εκείνος έφυγε, της πήρε λαές, και το χορό μαζί... Από τότε δεν της ξαναδώσανε ρόλο.

ΑΓΝΗ: Ο καθένας τους έχει κι από 'να παράπονο. Κι αν δεν το λένε, να, το διαβάζεις στη ματιά τους.

ΤΟΙΧΟΚΟΛΛΗΤΗΣ: Εγώ δεν παραπονιέμαι πια και τόσο... Απ' τον καιρό, δηλαδή, που έχω την απόχη μου και το καλάθκι μου το πράσινο...

ΑΓΝΗ: Κι έτσι είσαι ευτυχισμένος; ΤΟΙΧΟΚΟΛΛΗΤΗΣ: Είμαι και με το παράπονο. Ήτανε τ' όνειρό μου, σαν ήμουνα παιδί... και να που βγήκε αλγυθινό. Έχω περάσει τα πενήντα, μα τι έχει να κάνει;

ΑΓΝΗ: Πενήντα ολόκληρα χρόνια για μιαν απόχη κι ένα καλάθκι... ΤΟΙΧΟΚΟΛΛΗΤΗΣ: Πράσινο!... Καλάθκι πράσινο!...

ΑΓΝΗ, στη Θυρωρό: Δώστε μου τώρα το σάλι σας. Θα το φορέσω και θα χάσω εδωπέρα να βλέπω τους ανθρώπους. Εσείς να μείνετε κοντά μου, να μου λέτε για όσα δεν καταλαβαίνω. (Φοράει το σάλι και κάθεται στη θέση της Θυρωρού.) ΘΥΡΩΡΟΣ: Σήμερα είναι η τελευταία μέρα. Η Όπερα χάνει. Και θα 'ρθουν να δουν αν θα τους καλέσουν για καινούργια συμβόλατα.

ΑΓΝΗ: Κι όσους δεν τους καλέσουν; Τι θα κάνουν; ΘΥΡΩΡΟΣ: Αχ! Θεέ μου! μην τα ρωτάς! Εγώ κουκουλόλογουμαι με το σάλι μου, για να μην τους βλέπω!

ΑΓΝΗ: Τι δυστυχισμένοι που είναι οι άνθρωποι! ΘΥΡΩΡΟΣ: Να! Για δες μια που 'ρχεται. Είναι απ' αυτές που μείνουν έξω. Δες πώς χάνει!

(Η Τριγωνίστρια μπαίνει δεξιά, και βγαίνει τρέχοντας απ' τη σιδερένια πόρτα. Κρατάει ένα μαντίλι στα μάτια. Στιματίζει μια στιγμή στο διάδρομο κι ακουμπάει το κεφάλι της στον τοίχο. Υστερα φεύγει.) ΑΓΝΗ: Τι δυστυχισμένοι που είναι οι άνθρωποι! ΘΥΡΩΡΟΣ: Για κόλτα! Να τουλέχιστον ένας ευτυχισμένος!

(Μπαίνει ο Αξιώματικός απ' το διάδρομο και τη σιδερένια πόρτα. Είναι ντυμένος με ρεδινκότα και ψηλό καπέλο. Κρατάει ένα μικρότερο τριαντάφυλλο. Είναι όλος χαρά.) ΘΥΡΩΡΟΣ: Θα παντρευτεί τη δεσποινίδα Βικτώρια.

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ, κοιτάει ψηλά και τραγουδάει: Βικτώρια! ΘΥΡΩΡΟΣ: Η δεσποινίς θα 'ναι κάτω σε δυο λεπτά.

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Θαυμάσια! Το αμμάξι περιμένει, το γραπτόξι είναι σφραγμένο, η σαμπάνια είναι στον πάγο... Κυρίες μου, επιτρέψτε μου να σας φιλώσω. (Φιλιάει την Αγνή και τη Θυρωρό, και τραγουδάει πάλι.) Βικτώρια!!!

Η ΣΟΥΠΡΕ ΒΙΚΤΩΡΙΑΣ, τραγουδάει από ψηλά: Έφτασα!!! ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Αχμπρά! Περιμένω! (Βηματίζει.) ΑΓΝΗ! Δε με γνωρίζεις;

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Όχι. Γνωρίζω μονάχα μια γυναίκα. Μια και μόνη γυναίκα! Τη Βικτώρια! Εφτά χρόνια τώρα, την περιμένω εδώ.

Το μεσημέρι, όταν ο ήλιος βρισκόταν στο ίδιο ύψος με τις στέγες, και το βράδυ, όταν το σκοτάδι αρχίζει να πέφτει... Κοιτάξτε εκεί — στην άσφαλτο — δε διακρίνετε τα ίχνη του πιτσιρτού; Ζήτησε Είβαι δική μου! (Τραγουδάει) Βικτώρια!! (Καίνως δεν αποκρίνεται.) Θα ντύνεται! (Στον τοίχο κολλητή) Α! να η απόχη μαζί! Όλοι εδώ στην Όπερα κάνουν σαν τρελοί για απόγεσι!... Ή πιο καλά, είναι ξετραβηγμένοι με τα ψάγια — γιατί τα ψάγια δεν τραγουδούν! Πόσο κοστίζει αυτό το πράμα!

ΤΟΙΧΟΚΟΛΛΗΤΗΣ: Κάμτοσο.

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ, τραγουδάει: Βικτώρια!!... — Κοιτάξτε τη φύλαρα.

Έβγαλε καινούργια φύλαρα, χαταπράσινα. Είναι η όγδοη φορά. (Τραγουδάει) Βικτώρια!! Θα γρηνίζεται. (Στην Αγγή) Σας παρακαλώ, κυρία μου, επιτρέψτε μου να πεταχτώ επάνω να πάρω τη μνηστή μου.

ΘΥΡΑΡΟΣ: Απαγορεύεται η είσοδος στα παρασκήνια.

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Μα εγώ περιμένα εδώ επτά χρόνια! Επτά φορές τριακόσια εξήντα πέντε μας κάνουν δυο χιλιάδες πεντακόσια πνήντα πέντε!

(Σταματάει κι αρχίζει την πόρτα με το τετραπύλο τριφύλλι.) Φωντάσου! Έχω δει αυτή εδώ την πόρτα δυο χιλιάδες πεντακόσιες πνήντα πέντε φορές, γοργιά να καταφέρω ν' ανακαλύψω τι κρύβει. Κι αυτό το τριφύλλι ποιον να φωτίζει τόχα; Υπάρχει κανένας εκει μέσα; Ποιος κάθεται;

ΘΥΡΑΡΟΣ: Δεν ξέρω. Δεν την είδα ποτές μου ανοιχτή.

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Μουάξει με την πόρτα ενός κελταριού που ήξερα άλλωστε... όταν ήμουν τεσσάρω χρονώ. Ένα κυριακάτικο απόγεμα είχα πκεί επίσκεψη με την υπηρέτρια σ' άλλες υπηρέτριες. Πάντα πηγαίναμε έτσι σ' άγνωστα στίτια — αλλά μόνα στας κουζίνες. Καθόμουν ανάμεσα στο νεροχύτη και στο κουτί με το αλάτι. Έχω δει αμέτρητες κουζίνες στη ζωή μου! Μπορώ να το χαυρθώ!... Και παντού είχε τέτοιες πρώτες σε σχήμα τριφυλλίου!... Μα εδώ, στην Όπερα, δεν μπορεί να υπάρχει κελτάρι, αφού δεν υπάρχει κουζίνα. (Τραγουδάει) Βικτώρια!!!... Πέστε μου, κυρία μου, δεν υπάρχει άλλη έξοδος απ' αυτήν.

ΘΥΡΑΡΟΣ: Όχι. Δεν υπάρχει άλλη.

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Τότε, θα τη δω οπωδήποτε.

(Θαυρήνοι βγαίνουν τρέχοντας κάτω απ' το ερευνητικό βλέμμα του Αϊσιματικού.)

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Τώρα πια δε θ' αγρήσει. Πού πάτε, κύριε;

ΤΟΙΧΟΚΟΛΛΗΤΗΣ: Στο στίρι, για φαγητό.

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ, βάζει τα χέρια στα μάτια: Για φαγητό; Τέτοια ώρα; Πρέπει να τηλεφωνήσω στον πύργο που ψηλάδωνε. Μπορώ να μτώ;

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Τι τον θες τον πύργο;

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Να ειδοποιήσω τον τζαμά να βάλει τα δικιά τζάμια. Έρχεται ο χειμώνας, κι άρχισε να τρούζει το κρύο.

(Μπαίνει στο θυρωρείο.)

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Ποια είναι αυτή η δεσποινίς Βικτώρια;

ΘΥΡΑΡΟΣ: Ο έρωτάς του.

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Σωστή απάντηση. Πώς τη βλέπουμε εμείς οι άλλοι, δεν τον νοιάζει αυτόν! Του αρχει αυτό που είναι για κένον: ο έρωτάς.

(Το σκοτάδι δυναμώνει.)

ΘΥΡΑΡΟΣ, ανάβει τη λάμπα πάνω από την είσοδο: Νύχτωσε γρήγορα, απόψε.

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Για τους θεούς, ένας χρόνος βαστάει όσο ένα λεπτό.

ΘΥΡΑΡΟΣ: Για τους ανθρώπους, ένα λεπτό μπορεί να βαστάξει όσο ένας χρόνος.

(Ο Αϊσιματικός βγαίνει απ' το θυρωρείο. Είναι σκοτισμένος, τα τριαντάφυλλά του μαρμαίνα.)

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Δε βγήκε ακόμα;

ΘΥΡΑΡΟΣ: Όχι.

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Θα 'ρθει. Δεν μπορεί να μην έρθει. (Βηματίζει) Θα πρέπει ίσως να ακουρώσω το γέμια... τέτοιαν ώρα... Νύχτωσε κιόλας! Ναι! Αυτό θα κάνω.

(Ξαναπαίρνει για να τηλεφωνήσει.)

ΘΥΡΑΡΟΣ, στην Αγγή: Δώστε μου τώρα το σάλι μου.

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Όχι, κυρία μου. Μπορείς να πιάς να ξεκουραστείς κι εγώ θα μελώω στη θέση σου. Θέλω να γνωρίσω τους ανθρώπους και τη ζωή. Να μάθω αν η ζωή είναι τόσο σκληρή όσο λένε.

ΘΥΡΑΡΟΣ: Μην ξεχνάς πως στη θέση αυτή δεν πρέπει διόλου να κοιμηθείς — μήτε νύχτα μήτε μέρα.

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Δεν μπορείς να κοιμηθείς ούτε τη νύχτα;

ΕΥΡΑΡΟΣ: Δηλαδή μπορείς — μα έχεις ένα σκονιέ δειμένο στο μπράτσο — γιατί κάθε τρεις ώρες αλλάζει ο υγχοτοφύλακας του θεάτρου και πρέπει να ξυπνάς.

ΑΓΝΗ: Μα αυτό είναι σωστό μαρτύριο!

ΕΥΡΑΡΟΣ: Έτσι λες ε; Εμείς είμαστε τυχεροί που έχουμε έστρωμα και αυτή τη θέση. Να ξέρες πόσοι με ζηλεύουν!

ΑΓΝΗ: Σας ζηλεύουν; Ζηλεύει κανείς ένα μαρτύριο;

ΕΥΡΑΡΟΣ: Μάλιστα. Μα, εδώ που τα λέμε, η ξαγρύπνια, η κούραση, τα ρεμάτα, το κρύο και η υγρασία δεν είναι τίποτε κοντά σε κάτι χειρότερο: πρέπει να ακούμε όλους αυτούς τους φουκαριάδες που δουλεύουν εδωμέσα να μας λένε τους καημούς τους. Έρχονται και με βρίσκουν. Γιατί εμένα; Ίσως γιατί διαβάζουνε στις ζέφες του προσώπου μου τους πόνους που χάραξε ο χρόνος. Κι αυτό γεννάει την εμπιστοσύνη. Μέσα σ' αυτό το σάκι είναι κρυμμένα τριάντα χρόνια συμφοράς — και δικιάς μου και των αδελφών.

ΑΓΝΗ: Γι' αυτό είναι τόσο βαρύ κι αρχιδώνει σαν τ' αρχαία.

ΕΥΡΑΡΟΣ: Φόρεσέ το αφού το θες. Κι όταν δε θ' αντέχεις πια το βάρος του, φώναξέ με, για να σε ξελαφρώσω.

ΑΓΝΗ: Καληνύχτα! Αφού εσείς μπορούσατε να το φορέτε, πρέπει να μπορέσω κι εγώ.

ΕΥΡΑΡΟΣ: Θα το δούμε. Να 'σαι καλή με τους φίλους μου και να μη σε κουράσουν τα παράπονά τους.

(Φεύγει. Η σκηνή είναι τώρα θεοσκότεινη. Το σκηνικό αλλάζει, κι όταν ξανάρχεται το φως, η φλαμουριά έχει χάσει τα φύλλα της, το γαλάσιο δαυλόδι είναι μαρμαμένο και το πράσινο φόντο έχει πάρει φθινοπωριάτικη όψη.)

Ο Δείσιματικός βγαίνει την ώρα π' ανατέλει ο ήλιος. Το γένι του και τα μαλλιά του γίνανε τώρα γκρίζα, τα ρούχα του είναι λωμένα, το σκόληρο του κολλάρο είναι βρώμικο και τοσακαλωμένο, και το μπουκέτο που κράταγε μαδημένο. Βηματίζει πάνω κάτω.)

ΔΕΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Όλα μαρτυρούν πως τελειώνει το καλοκαίρι και πλησιάζει το φθινόπωρο. Μα για μένα το φθινόπωρο είναι άνοιξη — γιατί τότε ξαναανοίγουν οι πόρτες της Όπερας. Και θα 'θελω εκείνη — θα τη δω. Καλή μου κυρία, μπορώ να ξεκουραστώ λιγάκι στο καθισμά σας;

ΑΓΝΗ: Ευχαριστώ. Εγώ στέκομαι.

ΔΕΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ, κάθετα: Αν μπορούσα τουλάχιστον να κοιμηθώ για λίγο — θα 'νωθα πολύ καλύτερα. (Κοιμάται, μα ξυπνάει αμέσως μ' ένα τίναγμα, και ξαναρχίζει να βηματίζει. Σταματάει αποτομα μπροστά στην πόρτα με το τριφύλλι και την αγγίζει με το χέρι του.) — Κι αυτή η πόρτα που δε μ' αφήνει να ησυχάσω...

Τι κούβει άραγε; (Ακούγεται από μακριά μουσική μπαλέτου.) — Να! Οι πρόβες άρχισαν. (Η σκηνή φωτίζεται τώρα σαν από ένα φάρο.) Τι συμβαίνει;... (Μιλεί πάνω στο ρυθμό.) Φως... Σκοτάδι... Φως... Σκοτάδι...

ΑΓΝΗ, στον ίδιο ρυθμό: Μέρα... νύχτα... μέρα... νύχτα... Βλέπεις που σε λυπήθηκε η Θεία Πρόνοια και συντόμησε την αναμονή σου; Οι μέρες φεύγουν γοργά κνηγνημένες απ' τες νύχτες... (Κανονικός φωτισμός πάλι. Ο Τοιχοκολλητής μπαίνει με την απόχη του και με τα σπύρα της δουλειάς του.)

ΔΕΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Να κι ο Τοιχοκολλητής με την απόχη του. Πήγε καλά το ψάρεμα;

ΤΟΙΧΟΚΟΛΛΗΤΗΣ: Πολύ καλά, ευχαριστώ. Το καλοκαίρι ήτανε ζεστό κι ατέλειωτο... Η απόχη μου κι εγώ τα πήγαμε καλύτερα. Μα όχι όσο καλά το 'λπιζα.

ΔΕΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ, τονίζοντας τη φράση: Όχι όσο καλά το 'λπιζα. Πολύ σωστό αυτό!... Τίποτα δε γίνεται ποτέ όπως το ελπίζουμε. Γιατί η σκέψη είναι ανώτερη απ' την πράξη... κι η ιδέα ανώτερη απ' το αντικείμενο...

(Βηματίζει, χτυπώντας τους τοίχους με το μαδημένο μπουκέτο, υψώνει πέρσιον και τα στερνά πέταλα και φώναζει.)

ΤΟΙΧΟΚΟΛΛΗΤΗΣ: Δεν ήθελε ακόμα;

ΔΕΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Όχι — μα δε θα 'ργισει. Ξέρετε μήπως τι είναι πίσω απ' αυτή την πόρτα;

ΤΟΙΧΟΚΟΛΛΗΤΗΣ: Όχι. Δεν την είδα ποτέ ανοιχτή.

ΔΕΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Θα τηλεφωνήσω σ' ένα χλειαρά. Θα 'θελω να την ανοίξει.

(Βγαίνει. Ο Τοιχοκολλητής κολάει μια πελάδια και πηγαίνει στη δεξιά πόρτα.)

ΑΓΝΗ: Πότε μου, τι ψεγάδι έχει το δίχτυ σας;

ΤΟΙΧΟΚΟΛΛΗΤΗΣ: Ψεγάδι;... Ε, δεν είναι δα και ψεγάδι. Να, δεν είναι όπως το 'θελα. Μ' απογοήτρεψε.

ΑΓΝΗ: Πώς το θέλατε;

ΤΟΙΧΟΚΟΛΛΗΤΗΣ: Πώς το φθόγα; Είναι λιγάκι δύσκολο να το πω με λόγια...

ΑΓΓΗ: Θα σας το πω εγώ. Το 'χετε φανταστεί αλλιώτικο απ' ό,τι είναι. Το θέατε πρόσωπο, μα όχι ακριβώς αυτό το πρόσωπο.

ΤΟΙΧΟΚΟΛΛΗΤΗΣ: Πώς το καταλάβετε; Εσείς όλα τα ξέρετε. Γι' αυτό έρχεται και ο κοσμάκης να σας δει τις στενοχώριες του.

Αν θέτε χαμιά φορά ν' ακούστε και τις δικές μου...

ΑΓΓΗ: Μετά χαράς. Ελάτε σε μένα για να λαφρώστε την χαρδιά σας.

(Μπαίνει μέσα στο θυρωρείο. Ο Τοιχοκολλητής μένει έξω απ' την πόρτα και της μιλάει. Σκοτεινίζει. Ύστερα ξαναχρητά το φως. Η φλαμουριά έχει πάλι πλάσι φύλλα κι ο ήλιος φωτίζει ένα ανοιχτάτικο φόντο. Ο Αξιωματικός ξαναρχίζει. Είναι γέρος, τα μαλλιά του είναι άσπρα, το ρολόχο του σκουρόμενο, τα παπούτσια του λιουμένα. Βαστάει τα κοτσάνια του μπουκέτου στα χέρια. Βηματίζει πάνω κάτω, αργά σαν γέρος. Σταματάει για να διαβάσει τη περσόμα. Μια χορεύτρια μπαίνει από δεξιά.)

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Η δεσποινίς Βικτώρια έφυγε;

ΧΟΡΕΥΤΡΙΑ: Όχι, είναι ακόμα απάνω.

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Τότε θα την περιμένω. Δε θ' αφήσει να κατέβει, ε;

ΧΟΡΕΥΤΡΙΑ, σοβαρά: Όχι, κύριε.

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Μη φύγετε ακόμα! Θα μπορούσατε να δείτε τι έχει πίσω απ' αυτή την πόρτα. Φώναξα τον κλειδαρά να την ανοίξει.

ΧΟΡΕΥΤΡΙΑ: Θα 'ναι τριμερά ενδιαφέρον να δούμε την πόρτα αυτή ν' ανοίξει. Και τον πύργο που ψηλώνει;... τον ξέρετε;

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Αν τον ξέρω; Τι ερώτηση! Ημίονα φυλακισμένου εκεί μέσα!

ΧΟΡΕΥΤΡΙΑ: Αλλάθεται;... Εσείς ήσασατε;... Μα τότε πέστε μου, γιατί έχει τόσα άδεια;

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Απλούστατα, γιατί είχε στραύλο.

ΧΟΡΕΥΤΡΙΑ, μ' απειλητικά: Αι τι γαχά που είμαι να μην το σκεφτώ!

(Μπαίνει μια Κορίττα.)

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Η δεσποινίς Βικτώρια έφυγε;

ΚΟΡΙΤΤΑ, σοβαρά: Όχι. Και βέβαια όχι. Δε φεύγει ποτέ.

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Επειδή μ' αγαπάει! Όχι, Κορίττα μου! Μείνετε εδώ. Θα 'ρθει ο κλειδαράς ν' ανοίξει την πόρτα.

ΚΟΡΙΤΤΑ: Τι, Θ' ανοίξουν την πόρτα; Τι καλή ιδέα; Μια στιγμή-λα — θέλω κάτι να πωτρώ τη Θυρωρό.

(Μπαίνει ο Υποβολέας από δεξιά.)

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Η δεσποινίς Βικτώρια έφυγε;

ΥΠΟΒΟΛΕΑΣ: Μπα, δε νομίζω.

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Βλέπεται Σας το 'λεγα πως με περιμένει! Εί μη φεύγετε. Θ' ανοίξουμε την πόρτα.

ΥΠΟΒΟΛΕΑΣ: Ποια πόρτα;

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Μα... υπάρχουν κι άλλες πόρτες;

ΥΠΟΒΟΛΕΑΣ: Αι Κατάλαβα! Την πόρτα με το τριφυλάκι... Αφού είναι έτσι, μένω. Στ' αναμεταξύ θα κουβεντιάσω λιγάκι με τη Θυρωρό.

(Η Χορεύτρια, η Κορίττα, ο Υποβολέας κι ο Τοιχοκολλητής στέκουν μπροστά στο παράθυρο, κι ο καθένας με τη σειρά του μιλάει στην Αγνή. Ο Τζαμάς μπαίνει απ' τη σιδερένια πόρτα.)

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Είσαι ο κλειδαράς;

ΤΖΑΜΑΣ: Όχι. Ο κλειδαράς είχε δουλειά. Εγώ είμαι ο Τζαμάς, μα θα τα καταφέρω.

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Σπουδαία! Σπουδαία! Έχεις το διαμάντι σου;

ΤΖΑΜΑΣ: Και βέβαια το 'χω. Ένας τζαμάς δίχως διαμάντι, παύει να 'ναι τζαμάς!

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Σωστά! Εμπρός, δουλειά!...

(Χτυπάει τα χέρια. Όλοι μαζί εύνονται γύρω απ' την πόρτα Κομίστας ντυμένοι για τους Αρχιτεργουδοστές της Νυρεμβέργης και κολλητάδες ντυμένες σαν χορεύτριες της Αίντρας μπαίνουν από δεξιά και αμύθουν με τους άλλους.)

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Κλειδαρά!... Θέλω να πω, Τζαμά! Κάνε το καθήκον σου! (Ο Τζαμάς προχωρεί κι αρχίζει.) Μια τέτοια στιγμή σαν κι αυτή σπάνια παρουσιάζεται στη ζωή μας! Γι' αυτό, φίλου μου, σάς παρακαλώ, να σκεφτείτε... να σκεφτείτε καλά...

ΑΓΓΗ/ΧΟΡΕΥΤΡΙΑ, μπαίνει: Εν ονόματι του Νόμου! Σας απαγορεύω να ανοίξετε αυτήν την πόρτα!...

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Θεέ μου, τι φασαρία και τι κακό μάλις πάει να κάνει κανένας κάτι το τολμηρό, το χαινούργιο! Έστω! Θα φέσουμε την υπόθεση στα δικαστήρια! Πάμε να βρούμε το δικηγόρο! Θα ρούμε αν υπάρχει ακόμα δικαιοσύνη! Όλοι στο δικηγόρο!...

ΕΙΚΟΝΑ ΠΕΜΠΤΗ

Η σκηνή μεταμορφώνεται σε γραφείο δικηγόρου. Το κρηκίδωμα της πόρτας χρησιμοποιεί τώρα για να χωρίσει το γραφείο απ' τον προθάλαμο. Το θυρωρείο, ανοιχμένο τώρα, έγινε το γραφείο κι η φλαμουριά, δίχως τα φύλλα της, έγινε καθίσματος για παιδιά και καρέλα. Το διαφημιστικό πανό είναι σκεπασμένο με δικαστικές ανακοινώσεις. Η πόρτα με το τριφύλλι είναι ντυλάκι εγγράφων.

Ο Δικηγόρος, με φράκο και λεπτή γραβάτα, κહેεται απιστερά, πίσω από ένα γραφείο σκεπασμένο με χαρτιά. Τα χαρακτηριστικά του μαρτυρούν απέραντο πόνο. Το πρόσωπό του είναι άσπρο, γεμάτο ρυτίδες. Έχει μαβιούς κύκλους γύρω στα μάτια. Στην αποκρουστική του ασκήτση αντανακλών όλα τα εγκλήματα κι οι κακές έξεις που 'χει γνωρίσει στη διάρκεια της σταδιοδρομίας του. Ο ένας απ' τους βοηθούς του είναι κουλός κι ο άλλος μονόφθαλμος. Οι άνθρωποι που περιμέναν ν' ανοίξει η πόρτα μένουν στη σκηνή, σαν να περιμένουν τώρα να τους δεχτεί ο δικηγόρος. Μοιάζουν σαν να 'ταν εκτελέρα αιώνια.

(Η Αγνή, που φοράει ακόμα το σάκι της Θυρωρού, κι ο αξιωματούχος βρισκονται στο πρώτο πλάνο.)

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ, σπκώνεται και πλησιάζει την Αγνή: Δωσ' μου το σάκι σου. Θα το κρεμάσω στον τοίχο, ώστου να φωντώσει η φωτιά στη σόμπα, κι ύστερα θα το κάψω, μαζί μ' άλλες τις λύτες και τις χαχομοιρίες που έχει μαζέψει.

ΑΓΝΗ: Δεν ήθε ακόμα η ώρα, αδερφέ μου. Θέλω πρώτα να γεμίσει καλά. Θέλω να μάθω και τους δικούς σου καημούς κι όλα τα ερχομιά σου, τις κακίες, τις κλεψίες, τις συκοφαντίες και τις προσβολές που σου εκμυστηρεύτηκαν οι άλλοι.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Το σάκι σου δε θα 'ταν αρκετό για να τα χυρέσει, κόρη μου. Κοίταξε αυτούς τους τοίχους. Θα 'λειτουργήσουν κανένας τους άλλες οι αιμαρτίες του κόσμου είναι ζωγραφισμένες επάνω τους. Κοίταξε αυτά τα χαρτιά! Δεν είναι άλλο απ' ενθέσεις περί αδικίας. Κοίταξε κι εμένα! Απ' όσους έρχονται εδώ, κανένας δε χαμογελάει. Όλο βλοσυρά βλέμματα, πρόσωπα που μορφάζουν, γροθίες που υψώνονται. Με πνίγει η κακία τους, ο φθόνος τους, οι υποψίες τους. Κοίται! Τα χέρια μου είναι μαύρα.

Δεν μπορώ πια να τα πλύνω. Είναι γεμάτα πληγές, ματώνουν. Τα ρούχα μου δεν μπορώ να τα φορέσω παρά μόνο λίγες μέρες. Γιατί χαρτί... βρωμιών — βρωμιών απ' των άλλωνών τα εγκλήματα. Καμιά φορά καίω θεϊάφι, για να καθαρίσω τον αέρα αυτού του γραφείου. Δίχως όμως αποτέλεσμα. Κοιμάμαι εδώ δίπλα και βλέπω στον ύπνο μου μονάχα εγκλήματα... Αυτές τις μέρες είμαι συνήγορος ενός δολοφόνου... Έστω, αυτό το συνήθισα... Μα το χειρότερο ξέρεις τι είναι; Να χωρίσω συζύγους. Είναι σαν να βγαίνει μια κραυγή απ' τα σπλάχνα της Γης και να φτάνει ίσακιε τον ουρανό. Μια κραυγή προδοσίας ενάντια στην πρωταρχική δύναμη, ενάντια στην πηγή του κάθε καλού, ενάντια στον έρωτα... Ε λοιπόν, καταλαβαίνεις, κι όταν ακόμα έχουν γεμίσει μυριάδες χαρτιά μ' αμοιβαίες κατηγορίες, φτάνει να βρεθεί ένας καλός άνθρωπος που να πιάσει τον ένα απ' τους δυο αντίκους απ' τ' αυτί και να τους κάνει χυμολογώντας αυτή την απλή ερώτηση: Τι σου 'χει κάνει ο άντρας σου; 'Η η γυναίκα σου;... Και θα ιδείς που εκείνη ή εκείνος δε θα μπορούσαν ν' απαντήσουν τίποτα — γιατί δε θα 'χουν κανένα σοβαρό επιχείρημα. Κάποια φορά, θαρρώ, η αιτία ήταν ένα λάχανο, μιαν άλλη φορά μια παρεξηγημένη κουβέντα. Και τις περσότερες φορές, ένα μεγάλο τίποτα. Μα τη στενωχώρια και το σαράκι, εγώ είμαι υποχρεωμένος να τα υποστώ. Κοίταξέ με. Δες πως θα μπορούσε να μ' ερωτηθεί μια γυναίκα μ' αυτό το μούτρο του δολοφόνου... Δες πως θα μπορούσε να με λογαριάζει κανένας για φίλο του, όταν είμαι εγώ που μαζέλω όλα τα καθυστερημένα χρέη της πόλης; Τι τυραννία να 'σαι άνθρωπος!

ΑΓΝΗ: Όλοι οι άνθρωποι είναι δυστυχισμένοι!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Έχεις δίκιο. Δεν καταλαβαίνω πώς τα καταφέρνουν και ζουν. Παντρεύονται, έχουντας για εισόδημα ένα χιλιάρικο, όταν τους χρειάζονται δυο χιλιάδικα. Και δανείζονται. Φυσικά! Όλας ο κόσμος δανείζεται. Και με τα δανεικά, προχωρούν κουτσά στραβά ως το θάνατο. Και τότε δε μένουν παρά χρέη.

Που θα τα πληρώσει ποιος;

ΑΓΝΗ: Αυτός που φροντίζει για το φαί των μικρών πουλιών.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Μπα;... Μα αν αυτός που φροντίζει για το φαί των μικρών πουλιών, κατέβανε στη Γη κι έβρατε πώς ζούνε τ'

άμμοια παιδιά των ανθρώπων, ίσως τότε να 'νυθε μια σταλιά λύπη.

ΛΓΝΗ: Τι δυστυχισμένοι που είναι οι άνθρωποι!

ΔΙΚΗΠΟΡΟΣ: Α! αυτό είναι *καθήβει*! (Στον *Αξιωματούχο*). Τι μπορεί να κάνω για σας;

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Ήθελα μόνο να σας ρωτήσω αν η δεσποινίς Βικτώρια έφυγε.

ΔΙΚΗΠΟΡΟΣ: Όχι, δεν έφυγε ακόμα. Ησυχάστε. Τι γυρεύετε στο ντουλάπι μου;

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Μου φάνηκε πως αυτή η πόρτα έμοιαζε πολύ με... ΔΙΚΗΠΟΡΟΣ: Α! όχι! όχι! όχι!...

(*Ακούγονται καμπάνες εκκλησίας*.)

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Γίνεται καμιά κηδεία στην πόλη;

ΔΙΚΗΠΟΡΟΣ: Όχι, κηδεύει Γίνεται η επίσημη απονομή των πτυχίων στους καινούργιους δόκτορες του Πανεπιστημίου. Θα πάω κι εγώ να πάρω το πτυχίο της Νομικής. Ίσως θέλετε κι εσείς ν' αναγορευτείτε δόκτορας και να σας φορέσουν στεφάνι δόφνης!

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Και γιατί όχι; Είναι ένας τρόπος να σκοτώσω λιγάκι την ώρα μου.

ΔΙΚΗΠΟΡΟΣ: Τότε ας τρέξουμε αμέσως στην αβουσα όπου γίνεται η σευνή τελετή... Αλλά πρώτα, πηγαίνετε να αλλάξετε! (Ο *Αξιωματούχος βγαίνει*. Στο σκοτάδι το σκηνικό αλλάζει.)

ΕΙΚΟΝΑ ΕΚΤΗ

Το σκηνικό παρουσιάζει το εσωτερικό μιας εκκλησίας. Το κηρίδιωμα χωρίζει το ιερό. Το διαφωτιστικό πανό προσδιορίζει τη σερά των ψαλμών. Η φλόγιστρα έγινε μανουάκι και το γραφείο, άμβωνας. Η πόρτα με το τριφύλλι οδηγεί στο σκευοστάσιο. Οι Κορίτσες των Αρχιερατουδιστών είναι τώρα ακλόουθοι με λάβαρα κι οι Χορεύτριες κρατούν στεφάνια δόφνης. Οι υπάλλητοι είναι θεατές.

Το τελάρο του φόντου, που παίρνει τη θέση του παιδιού, παρουσιάζει ένα τεράστιο αρμόνιο. Πάνω απ' τα πλήκτρα υπάρχει

ένας καθρέφτης. Μουσική. Δεξιά κι αριστερά οι Κομητορες της Θεολογίας, Φιλολοφίας, Ιατρικής και Νομικής. Μπαίνουν οι Ακλόουθοι από δεξιά. Ακλόουθοι οι Χορεύτριες κρατώντας τα στεφάνια σ' *απλωμένα χέρια*. Μπαίνουν απ' τ' αριστερά τρεις υποψήφιοι, στεφανώνονται και βγαίνουν δεξιά. Μπαίνει ο Δικηγόρος για να πάρει το στεφάνι του. Οι Χορεύτριες του γυρίζουν την πλάτη και βγαίνουν. Ο Δικηγόρος ακουμπάει ταρταγμένος σε μια κολώνα. Όλοι βγαίνουν.

ΛΓΝΗ, μπαίνει φορώντας ένα άσπρο πέπλο που της σκεπάζει το κεφάλι και τους ώμους: Βλέπεις, έπλυνα το σάλι. Μα γιατί κάθεσαι έτσι; Δεν πήρες το στεφάνι σου;

ΔΙΚΗΠΟΡΟΣ: Όχι. Δεν κείθρηκα άξιος.

ΛΓΝΗ: Γιατί; Γιατί υπερασπίζεσαι τους φταχτούς, γιατί μεσοάβεις για τους εγκληματίες, γιατί εξααφρώνεις τον ένοχο απ' το βαφύ φορτίο του, γιατί δίνεις μιαν ελπίδα στον χαταδωκασμένο;... Καταραμένη γενιά των ανθρώπων! Δεν είναι άγγελοι — μα δεν μπορεί και να μην τους λυπάται κανένας!

ΔΙΚΗΠΟΡΟΣ: Μη λες κακό για τους ανθρώπους. Είναι πελάτες μου. Πρέπει να τους υπερασπίζω!

ΛΓΝΗ, ακουμπάει στο αρμόνιο: Γιατί κάνουν κακό σ' αυτούς που αγαπούν;

ΔΙΚΗΠΟΡΟΣ: Δεν ξέρουν ποτέ τι κάνουν.

ΛΓΝΗ: Ας τους το μάθουμε εμείς, ας τους φωτίσουμε. Εμείς οι δύο! Θεε;

ΔΙΚΗΠΟΡΟΣ: Δε θέλουν να φωτιστούν!... Αχ! Ας έφταναν μονάχα οι αναστεναγμοί μας ως το Θεό!...

ΛΓΝΗ: Θα φτάσουν! (Κοντά στο αρμόνιο) Ξέρεις τι βλέπω σ' αυτό τον καθρέφτη; Τον κόσμο ανάποδα... Φυσικά! Αφού είναι κι ο ίδιος φτααγμένος ανάποδα.

ΔΙΚΗΠΟΡΟΣ: Πώς είναι φτααγμένος ανάποδα;

ΛΓΝΗ: Όταν έγινε το αντίγραφο του...

ΔΙΚΗΠΟΡΟΣ: Το αντίγραφο!... Καλά λέει! Το αντίγραφο! Σκέφτηκα συχνά πως ο κόσμος αυτός δε θα 'ναι παρά μια απομίμηση ενός άλλου! Κι από τότε που μου ήρθε η ανάκνηση της αρχικής ενόνας, της αληθινής, όλα εδώ μου φάνηκαν φριχτά. Γι' αυτό κι οι άνθρωποι με είπαν γκρινιάρη και αιώνια απαισιόδοξο.

ΑΓΝΗ: Να. Αυτός είναι ένας χάριμος ανισφορτος. Πρόσεξε αυτές τις τέσσαρις Σχολές του Πανεπιστημίου, που τις συντηρεί το Κράτος και που ξεαγρυπνούν για την Κοινωνία. Τη Θεολογία, τη γλώση του Θεού, την αρνιέται αδιάκοτα και τη γελοιοποιεί η Φιλοσοφία, που κι αυτή χαυχιέται πως είναι η ενσάρκωση της υπέρτατης Σοφίας. Η Ιατρική πάλι όλο διαψεύδει τη Φιλοσοφία και δεν υπολογίζει και τη Θεολογία για επιστήμη — την ονομάζει δεισιδαιμονία. Κι είναι αυτές, που πρέπει να διδάξουν στους νέους σεβασμό για την ανθρώπινη σοφία. Είναι σωστό τρελοκομείο! Κι αλίμονο σ' όποιον βρει πρώτος τα λογικά του! Ίστερα, η Νομική Επιστήμη που υπηρετεί πάντα τους αφεντάδες και ποτέ τους δούλους!

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Να! Η Δικαιοσύνη, που θέλοντας να 'ναι δίκαιη σκοτώνει όποιον την υποστηρίζει. Το δίκαιο που διαπράττει τόσες αδικίες.

ΑΓΝΗ: Ω παιδιά των θνητών! Πραγματικά παιδιά, που χαταστρέφετε τα πιο όμορφα δώρα που σας χάρισαν!... Στάσου! Θα σου δώσω ένα άλλο στεφάνι, που θα σου ταριάζει καλύτερα. Βάζει στο κροφάκι του Δικηγόρου ένα στεφάνι από τσουκνίδες.) Και τώρα, θα παίξω για σένα.

(Κάθεται στο αρμόνιο και παίζει ένα Κύριε για αντί για μουσική ακουθόνται ανθρώπινες φωνές που ψάλλουν.)

ΧΟΡΩΔΙΑ: Έλασε! Σπαχλίσοι μας, Κύριε Γιατί είσαι τόσο μαχράιά μας; Αν' το βάθος της αβύσσου σε κρατεύουμε! Τη χάση σου, Αιώνει! Κάνε λαφύτερο για τα τέκνα σου αυτό το βαρύ φορτίο! Δέξου την προσευχή μας, Πουλυσεπτάχυλι! Ακουέ μας!

ΕΙΚΟΝΑ ΕΒΔΟΜΗ

Η ακινή σκοτεινιάζει. Η Αγνή σηκώνεται και πλησιάζει τον Δικηγόρο. Κανούργιος φωτισμός έχει μεταμορφώσει το φόντο και το αρμόνιο σε Σηήλαιο του Φίνγκκι, όπου οι σαλήνες του αρμόνιου αποστειλόν τους σταλαχτίτες. Η θάλασσα φουσκώνει κι αφήζει ανάμεσα τους, δημιουργώντας βουερή αρμονία, όπου ξεχωρίζουν ο θόρυβος του άνεμου και των κυμάτων.

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Πού είμαστε, αδερφή μου;
ΑΓΝΗ: Τι ακούς;

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Σταλαγματιές που πέφτουν...

ΑΓΝΗ: Είναι τα δάκρυα των ανθρώπων. Τι άλλο ακούς;

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Τον άνεμο που αναστενάζει και βογκάει...

ΑΓΝΗ: Είναι τα βογκητά των θνητών, που φτάνουν ως εδώ, μα δεν πάνε πιο μακριά. Γιατί αυτά τα αιώνια βογκητά; Η ζωή δεν έχει καμιά χαρά!

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Πώς! Έχει! Είναι η πιο γλυκιά και συνάμα η πιο πικρή χαρά: Ο έρωτας. Μια γυναίκα κι ένα σπύτι. Δεν υπάρχει τίποτα καλύτερο, μα και τίποτα χαμηλότερο!

ΑΓΝΗ: Θα μπορούσα να το γνωρίσω κι εγώ;

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Μαζί μ' εμένα.
ΑΓΝΗ: Μαζί με σένα. Εσύ ξέρεις που βρίσκονται οι κακοτοπιές. Μπορούμε να τις αποφύγουμε.

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Είμαι φτωχός.

ΑΓΝΗ: Τι σημασία έχει αυτό, αφού αγαπιόμαστε! Κι η ομορφιά στη ζωή δεν κοστίζει τίποτα.

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Μπορεί τα γούστα μας να μη συμφωνούν.

ΑΓΝΗ: Θα τα ταριάζουμε.

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Κι αν βαρεθούμε ο ένας τον άλλον;...
ΑΓΝΗ: Τα παιδιά μας θα μας προσφέρουν μιαν απασχόληση που πάντα θ' ανανεώνεται.

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Και θα με θες εμένα — έτσι που 'μαι φτωχός, άσχημος, χαταφρονεμένος, ξεγυραμμένος απ' όλους;

ΑΓΝΗ: Να! Ας ενώσουμε τις τύχες μας!

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Έστω! Ας γίνει!

ΕΙΚΟΝΑ ΟΓΔΩΗ

Αλλά δωμάτιο, που γεγονώνει με το γραφείο του Δικηγόρου. Δεξιά κονιά στο παραθύρο, μεγάλο κρεβάτι με ταβάνι. Αριστερά μια σόμπα με διάφορες κατσαρόλες. Η Χριστίνα κολλάει χαρτί στις χαραματίδες του παραθύρου για να κλυει τα ρεύματα. Στο βάθος, ανοιχτή πόρτα προς το γραφείο. Βλέπουμε διάφορους φτωχούς πελάτες που περιμένουν.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ: Κολλάω! Κολλάω!

ΑΓΝΗ: *Χλωμή κι αδυνατισμένη, κάθεται κοντά στη σόφια: Εμπόδι-
ζεisz τον αέρα να μπει. Πυλινόμα...*

ΧΡΙΣΤΙΝΑ: Θα χλείσω όδες τις χαρμαδέσι...

ΑΓΝΗ: Αχ! λίγο αέρα! Δεν μπορώ πια ν' ανασάσω!

ΧΡΙΣΤΙΝΑ: Κολλάω! Κολλάω!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Έτσι μπράβο, Χριστινά! Η ζέστη είναι πολύτιμη.

ΑΓΝΗ: Μα νιώθω σαν να μου σφάζατε με το χαρτί το στόμα!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ, *κοντά στην πόρτα, μ' ένα χαρτί στο χέρι: Ο μικρός κοι-
μάται!*

ΑΓΝΗ: Ναι. Επιδέλους χοιμήθηκε.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ, *γλυκά: Τα χλάματά του δαύχουν την τελατεία.*

ΑΓΝΗ, *ευγενικά: Τι μπορούμε να κάνουμε;*

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Τίποτα.

ΑΓΝΗ: Αν πέραναμε ένα μεγαλύτερο διαμέρισμα;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Δεν έχουμε χρήματα!

ΑΓΝΗ: Μπορώ ν' ανοίξω το παράθυρο; Σκάω μέσα σ' αυτό το
μολυσμένο αέρα.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Αν ανοίξεις, θα παχύνουμε!

ΑΓΝΗ: Είναι φρέσκι!... Ίσως να καθαρίξω το πάτωμα στο γραφείο
σου!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Δεν είναι αρκετά γερή για τέτοιες δουλειές. Ούτε κι
εγώ άλλωστε. Κι η Χριστινά είναι απασχολημένη. Πρέπει να
κολλάει — πρέπει να βουλώσει και την πιο παραμιμηρή χυρα-
μάδα. Σ' ολόκληρο το σπίτι, στο ταβάνι, στους τοίχους, στα
πατώματα...

ΑΓΝΗ: Ήμωνα διατεθειμένη να αντιμετωπίσω τη φτώχεια, μα
όχι και τη βρώμα!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Η φτώχεια έχει πάντα μια δόση βρώμας.

ΑΓΝΗ: Είναι χειρότερα απ' ό,τι είχα φανταστεί!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Όχι, δεν είναι χειρότερα. Μπορούμε ακόμα να φάμε.

ΑΓΝΗ: Να φάμε τι;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Τα λάχανα είναι φτηνά. Είναι όμορφα και θρεπτικά.

ΑΓΝΗ: Είναι όμορφα για κείνους που τους αρέσουν. Εγώ τα σιγαί-
νομαι!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Γιατί δε μου το 'πες ποτέ;

ΑΓΝΗ: Γιατί σ' αγαπούσα... Κι ήθελα να θυσιάσω τα γούστα μου

για χάρη σου.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Πρέπει λοιπόν κι εγώ να θυσιάσω την αγάπη που έχω
για τα λάχανα... Οι θυσίες μας πρέπει να 'ναι αμοιβαίες.

ΑΓΝΗ: Και τι θα φάμε λοιπόν; Ψάρια; Εσύ δεν μπορείς να τα βιά-
σεις στο στόμα σου.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Κι είναι και ακριβά!

ΑΓΝΗ: Όλα είναι πιο δακρολα απ' ό,τι νόμιζα.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Το βλέπεις... Και το παιδί, που θα 'πρεπε να μας
φέρνει κοντά, σαν μια ευλογία — μας οδηγεί στο χαμό.

ΑΓΝΗ: Αγάπη μου! Πεθαίνω μέσα σ' αυτό το μουχλιασμένο αέρα,
μέσα σ' αυτό το δωμάτιο που βλέπει σε μια σκοτεινή αυλή, μ'
αυτά τα χλάματα του μαρού κι αυτές τις ατέλειωτα άγρευτες
νύχτες, και μ' όλους αυτούς εκεί έξω, που μουγγρίζουν, που
τακάνονται και που κατηγορούν ο ένας τον άλλον!... Θα τε-
θάνω εδωμέσαι!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Κακόμοιρο λουλούδι, δίγως αέρα και φως!

ΑΓΝΗ: Και λες πως άλλοι είναι χειρότερα από μας;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Φυσικά. Εγώ είμαι ένας άνθρωπος που τον 'γρήνευει
όλη η γειτονιά!

ΑΓΝΗ: Όλα θα 'ταν κάπως υποφερτά, αν μπορούσα να φέρω λίγη
ομορφιά μέσα στο σπίτι.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Ξέρω τι εννοείς: ένα λουλούδι!... Θα 'θελες ένα λο-
τρόπι, δεν είν' έτσι; Μα το λοτρόπι κοστίζει δεφτά — όσο έξι
λίρες γάλα ή τέσσερα κιλά πατάτες.

ΑΓΝΗ: Θα μπορούσα και να μην τρώω καθόλου, φτάνει να 'χα ένα
λουλούδι.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Υπάρχει μια ομορφιά που δεν κοστίζει τίποτα, και
που είναι τρομερό να τη στερείται ένας άνθρωπος που έχει αί-
σθηση της πραγματικής ομορφιάς.

ΑΓΝΗ: Και ποια ομορφιά είναι αυτή;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Αν στη πω, θα θυμάσεεις.

ΑΓΝΗ: Έχουμε συμφωνήσει να μη θυμόνουμε ποτέ.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Έχουμε συμφωνήσει... Ναι! Όλα θα πταν καλά, αν δε
φτώσσουμε στις μικρές... τις χειρότερες εκείνες λέξεις που μακτώ-
νουν... Μας ξέρνυγε ποτέ χαμιά;

ΑΓΝΗ: Όχι — ούτε και θα συμβεί.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Ποτέ — όσο εξαρτάται από μένα.

ΑΓΝΗ: Λέγε, λοιπόν!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Ναί... Όταν γυρίζω σπίτι, το πρώτο πράγμα που κοιτάζω είναι οι κουρτίνες. (Πηγαίνει στο παράθυρο και τις διαρθώνει.) Πώς κρέμονται... Αν είναι τσαλακωμένες, στραβές, δεμένες με κουρέλια — φεύγω. Ή ρίχνω μια ματιά στις καρτέλες. Αν όλες είναι ταχτικά βαδμένες στη σειρά — μένω. (Τοποθετεί μια καρτέλα κοντά στις άλλες του τοίχου.) Κατόπι παρατηρώ τα κεριά στα καντηλιάρια. Αν είναι στραβά, θα πει πως κι όλο το σπίτι είναι στραβά. (Διαρθώνει ένα κερί στο κομμάτι.) Αυτή είναι η ομορφιά, αγαπητή μου, που δεν κοστίζει τίποτα.

ΑΓΝΗ, σκύβει το κεφάλι: Όχι λέξεις κοφτερές, Άξελ — σε παρακαλώ!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Μα δεν ήταν...

ΑΓΝΗ: Ήταν!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Όχι! Πού να πάρει ο διάολος!

ΑΓΝΗ: Τι πρώτος!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Με συγχωρείς, Αγνή. Μα έχω τόσο υποφέρει κι εγώ απ' την ακαταστασία σου, όσο κι εσύ απ' τη βροχιά, που λείπει απ' χεί μάλιστα αναλάβει εγώ το νοικοκυριό, αν δε φοβόμουν να μη σε θυμάσω. Θα το θεωρούσες προσβολή; Ουφ! Ας μη μιλάσουμε άλλο — συμφωνείς;

ΑΓΝΗ: Τι κουραστικό και τι δύσκολο που 'ναι να 'μαστε σύζυγοι... Είναι το πιο δύσκολο πράγμα στον κόσμο! Θέλει ιδιόσυρρασία αγγέλων.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Έτσι θαρρώ κι εγώ.

ΑΓΝΗ: Φοβούμαι πως θ' αρχίσω να σε μισώ ύστερ' απ' όλα αυτά! ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Διότι μισώ... Ας προσλάβουμε όμους το μίσος. Σου υπόσχομαι να μην ξαναμιλήσω για το νοικοκυριό σου — μόνο που με χάνει έξω φρενών!

ΑΓΝΗ: Για χάρη σου θα τρώω λάχανα κι ας τα σιχαίνωμαι!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Με μια λέξη, θα συνυπάρξουμε στη δυστυχία! Η χάρη του ενός θα είναι η θλίψη του άλλου.

ΑΓΝΗ: Τι δυστυχισμένοι που είναι οι άνθρωποι!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Επιδέλους, το χατλάβεσι!

ΑΓΝΗ: Ναί! Μα για το Θεό, ας μη σκοντάψουμε πια πάνω σε χαιμά πέτρα, τώρα που ξέρουμε που βρίσκονται.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Ας τις αποφυγούμε! Είμαστε τλάσματα ανθρώπινα, χαλοτροφαίετα. Μπορούμε να συγχωρούμε... Να παραβιάζουμε...

ΑΓΝΗ: Να δεχόμαστε κάθε κακία χαμογελώντας...

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Να. Μπορούμε να το κατορθώσουμε. Κι είμαστε ίσως οι μόνοι... Ήρεις τι διάβασα στην εφημερίδα... Αλήθεια, πού είναι αυτή η εφημερίδα;

ΑΓΝΗ, ένοχα: Ποια εφημερίδα;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ, τρυχιά: Μήπως παίρνωμε πολλές εφημερίδες;

ΑΓΝΗ: Εμπρός, χαμογέλα! Και πάλι να μου μιλάς έτσι απότομα! Άναψα φωτιά με την εφημερίδα σου...

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ, φουτώνας: Στο διάολο...

ΑΓΝΗ: Μα χαμογέλα λοιπόν! Την έκαψα. Την έκαψα, γιατί γελοιοποιεί το κάθε τι που για μένα είναι ιερό!...

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Και που για μένα είναι γελοίος!... Μπρά! (Χτυπάει τα χέρια του.) Ας χαμογελάσουμε! Ένα χαμόγελο ως τ' αυτιά! Ας δείξουμε ανθρωπιά και φρόνηση!... Θα γίνω υπηρέτης!... Μου έφυγε μου! Θα λέω σ' όλα ναί! Θα γίνω υπηρέτης!... Μου έκαψες λοιπόν την εφημερίδα μου; Τι χάρη!... (Διαρθώνει την κορνίνα του κρεβατιού.) Κι αυτό εδώ έτσι!... Να που ανακατόνηκα στο νοικοκυριό! Θα φρενιάσει!... Μα την αλήθεια, Αγνή, η ζωή μας είναι αφόρητη.

ΑΓΝΗ: Έχεις δίκιο...

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Κι όμως θα 'πρεπε να κάνουμε υπομονή... Ω! όχι για τους όρκους, που μας δένουν... μα για το παιδί.

ΑΓΝΗ: Αλήθεια — για το παιδί... θα 'πρεπε, Θεέ μου! να κάνουμε υπομονή!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Έτσι... Είναι ώρα να πάω στους πελάτες μου... Ακόως τι θόρυβο κάνουν;

ΑΓΝΗ: Κι αυτή η γυναικία που δε λέει να σταματήσει το κλάλημα (Σκύβει το κεφάλι σε βουβή απόγνωση.)

ΧΡΙΣΤΙΝΑ: Κολλάω! Κολλάω!

(Ο Δικηγόρος παίζει νεωρικά με την κλειδαριά της πόρτας.)

ΑΓΝΗ: Πώς τρέχει αυτή η κλειδαριά! Πάψει! Είναι σαν να μου τρυπά την καρδιά μου.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Τρυτάω! Τρυτάω!

ΑΓΝΗ: Όχι! Μην το χάνεις!

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Τρυτάκι!

ΑΓΝΗ: Όχι!...

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Τρύπ!...

(Ο Αξιωματικός βγαίνει απ' το γραφείο, μπαίνει στο δωμάτιο και βάζει το χέρι στο πόμολο της πόρτας.)

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Επιδρότερε!

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ, αφήνοντας το πόμολο: Παρακαλώ! Γίνετε τώρα δόκτορας!

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Από τώρα κι εμπρός, ο κόσμος μου ανήκει!... Όλες οι σταδιοδρομίες μου ανοίγονται! Ο Παρνασσός, οι δάφνες, η δόξα, η αθανασία — όλα είναι δικά μου!

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Και με τι θα ζήσετε;

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Να ζήσω!

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Φυσικά! Σας χρεάζεται σπύρι... πουλά... φαί.

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Μπαι! Μπαι! Αυτά τα βολικαί! Φτάνει κάποιος να σ' α-
γατάει!

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Μπαι! Μπαι! Τι ακούω;... Κόλλα, Χριστίνα, κόλλα — να σκάσουν κι οι δυο τους!

(Βγαίνει οπισθοχωρώντας, κουνώντας το κεφάλι.)

ΧΡΙΣΤΙΝΑ: Κολλάω! Κολλάω! Να σκάσουν κι οι δυο τους!

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Έλα μαζί μου!

ΑΓΝΗ: Τώρα; Αμέσως;... Και πού θα πάμε;

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Στα Όμορφα Αρρογιάνια! Εκεί είναι καλοκαίρι, ο ήλιος λάμπει. Εκεί είναι όλο νερό, παιδιά και λουλούδια — τραγουδιά, χορός — γιορτές — και χαρά!

ΑΓΝΗ: Εκεί θέλω κι εγώ να πάω!

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Έλα!

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ, μπαίνει στο δωμάτιο: Ξαναγυρίζω στην κόλασή μου. Είναι η δεύτερη, μα η χειρότερη — γιατί είναι η πιο γλυκιά!... Κόϊτσι! Πάω σκόρπισε τις φουρκέτες της!

(Της μάζαι απ' το πιάτο.)

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Όχι δαί!... Τις είδε κι αυτός τις φουρκέτες!

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Κι αυτός, ε;... Προσέξτε τούτη εδώ τη φουρκέτα! Δυο σκέλη, αλλά μια φουρκέτα. Δυο που κάνουν ένα. Αν την τσιού-σως, το σκέλος είναι μονάχα ένα. Αν τη διπλώσω, γίνονται δυο, δίχως να πάθουν να 'ναι κι ένα. Ιδού: δυο κάνουν ένα. Μα αν τη στρώσω έτσι, γίνονται δυο — που δεν είναι πια ένα... Ιδού: Δυο

κάνουν δυο!

(Πετάει τα κομμάτια.)

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Αλήθεια; Το 'δατε και σεις;... Η φουρκέτα είναι το πιο τέλειο πράγμα που δημιουργήσε ο άνθρωπος: μια ευθεία ίσον δυο παράλληλοι.

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Μια χλειδεριά που χλείνει, μένοντας ανοιχτή.

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Μια μπουλά μαλλιών που μένει ανοιχτή, αχόμα κι όταν χλείσει.

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Είναι σαν κι αυτή την πόρτα, Αγνή!... Αν την χλείσω για μένα, στην ανοίγω για τη λευτεριά.

(Βγαίνει, κλείνοντας την πόρτα.)

ΑΓΝΗ: Λοιπόν;

ΕΙΚΟΝΑ ΕΝΑΤΗ

Αλλάγή σκηνικού. Το κρεβάτι με το ταβάνι του γίνεται τέτρα. Η σόφα μένει στη θέση της. Το κανονίγιο τελάρο του βάρδου παρουνιάζει. Δεξιά βράδια και κοιμένα βονιά, σκεπασμένα με κόκκινους θάμνους και μαρόαστρος κορμούς κοιμένων δέντρων. Σταύλοι και γουρουνοστάσια βαμμένα κόκκινα. Πιο μπροστά, ένα γυμναστήριο για τη φυσική αγωγή των αρρώστων, με συσκευές που θυμίζουν μεσαιωνικά βασανιστήρια.

Αριστερά, εμπρός, φαίνεται ένα μέρος μονάχα από το υποστερο του λοιμοκαθατηρίου, με φούρνους, κλιβανούς, σωλήνες κτλ.

Στη μέση του σκηνικού ένας όρμος. Στην απέναντι καταπράσινη όχθη διακρίνεται αποβέθρα στολισμένη με πολύχρωμες σημαίες. Καρόβια με δασπρα πανιά, ανοιχτά ή μαζεμένα. Μικρές ιταλικές βίλες, μαρμαρίνα κίσκεια, αγάλματα, διακρίνονται ανάμεσα στα δέντρα.

Ο διεθυντής του λοιμοκαθατηρίου, μεταμορφωμένος σαν άρβας, βηματίζει απόνω κάτω.

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ, πάει κοντά του και του σφίγγει το χέρι: Δε με γελούν τα μάτια μου;... Εσύ είσαι, Όρνστρεμ;... Τι κάνεις εδώ; ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ε, δε βλέπεις;

ΑΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Βρισκόμαστε στα Όμορφα Ακρογιάλια;
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Όχι. Τα Όμορφα Ακρογιάλια είναι απεναντι. Εδώ είναι ο Μαύρος Βάλτος.

ΑΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Ώστε κάναμε λάθος στο δρόμο;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Κάνετε. Ω! Δε θα με συστήσεις;

ΑΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Όχι, δε γίνεται. (Χαμηλά.) Είναι η Κόρη του 'Ιντρα — καταλαβαίνεις.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Η Κόρη του 'Ιντρα; Κι έλεγες πως ήταν ο 'Ηλιος αυτοπροσώπως... Ε λοιπόν, ξαφνικάσχημες που με είδες μ' αυτά τα μαύρα μούτρα;

ΑΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Φίλε μου... είμαι πενήντα χρονών. Σ' αυτή την ηλικία, δεν ξαφνάζεταιται πια κανένας με τίποτα... Σκέφτηκα πως τη γάινεις σε χορό μεταμφεσμένων.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ακριβώς! Κι ελπίζω να 'ρθετε μαζί μου.

ΑΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Μα φυσικά! Άλλωστε, εδώ το μέρος είναι πολύ θλιβερό. Τι είναι αυτοί οι άνθρωποι;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Οι άρρωστοι. Οι υγιείς κατοικούν στην αντίπερα όχθη.

ΑΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Εδώτερά λοιπόν έχει μονάχα φουκαριάδες;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Τι λες, τώρα, φίλε μου! Και παραλήδες! Κοίτα εκείνον εκεί, που κάθεται στο σκαμνί του πόνου. Έφαγε τόσο χορμούφι στη ζωή του κι ήπιε τόσο σαμπάνια, που σάπτισαν τα πόδια του.

ΑΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Σάπτισαν;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ναι. Σαν κλαδιά γέφυκου δέντρου. Κι ο άλλος, που 'ναι ξεαπλωμένος σε κείνη εκεί τη λαμπτήρο, κατέβασε στη ζωή του τόσο κονιάκι, που τώρα πρέπει να του περάσουν τη σπονδυλική του στήλη από ειδικό πιεστήριο.

ΑΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Και ποιος δεν έχει τους πεταδδες του!...

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Σ' αυτή την όχθη ζούνε όλοι εκείνοι που έχουν να κρύβουν κάποια συμφορά. Να παραδειγματος χάρη, αυτός εκεί...

(Εμφανίζεται ένας γέρος Δον Ζουάν, πάνω σε μια αναπηρική πολυθρόνα, που την τσουλίζει μια εξητητάρα κοκέτα, άσχημη, φτιασίδωμένη, μα ντυμένη με την τελευταία μόδα. Την ακολουθεί από δίπλα ένας σατανιάτης «φίλος».)

ΑΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Μα είναι ο Ταγματάρχης, ο συμμαθητής μαζί

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ναι... Ο «Δον Ζουάν»!... Τον θυμάσαι; Είναι ακόμια, όπως βλέπεις, ερωτευμένος με τη στρήλχλα του. Δεν το 'χει πάρει χαμπάρι πως είναι γριά κι άσχημη — κι άπιστη.

ΑΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Εί! Ο έρωτάς! Κι όμως, δεν τον είχα άξιο, αυτών τον τζιτζιριόγκο, για έναν έρωτα τόσο βαθύ κι επίμονο.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Εσύ βλέπεις τα πράγματα μονάχα απ' την ιδανική τους πλευρά.

ΑΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Γνώρισα και γω το μεγάλο έρωτα... Ναι, τη Βικτώρια. Και την περιμένο ακόμα στην είσοδο της Όπερας.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Α! Εσύ είσαι λοιπόν ο λεγόμενος που σουλατσάφει μπροστά στην Όπερα!...

ΑΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Ναι, εγώ είμαι!

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δε μου λες — καταφέρατε ν' ανοίξετε την πόρτα; **ΑΙΣΜΑΤΙΚΟΣ:** Όχι ακόμια... Η δικη όμως συνεχίζεται... Ο τουχο-

κολλητής πήγε για ψάρεμα — με την απόχη του φυσικά — κι επειδή απουσιάζουν οι μάφτιρες, η δικη τραβάει. Στ' ανα-μετάξύ, ο Ίζαμάς έβγαλε τα κανούβρια τζάμια στον πύργο, που έχει κιάλα ψηλώσει μισόν όροφο. Η χροιά ήτανε καλή! Υγρή και ζεστή.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Όχι τόσο ζεστή βέβαια όσο στη δική μου περιούχη.

ΑΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Τι θεμιτοκρατία έχουν οι κλίβανοι;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Για όσους παρουσιάζουν συμπτώματα χολέρας, φτάουμε και τους εξήντα βαθμούς.

ΑΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Υπάρχει πάλι επιδημία;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δεν το 'ξέρεις;

ΑΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Πώς! Βέβαια! Μα συχνά ξεχνάω αυτό που ξέρω. **ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:** Θα 'θελα κι εγώ να μπορώ να ξεχνάω. Να ξεχνάω προπάντων τον εαυτό μου. Γι' αυτό κινηγάω τις μασκαράδες, τους χορούς και τους ερασιτεχνικούς θιάσους.

ΑΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Μα τι θες να ξεχάσεις;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Αν στο πω, θα με κατηγορήσουν για περιήρανο. Αν δε στο πω, θα με χαρακτηρίσουν υποκριτή.

ΑΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Γι' αυτό μαύρισε το πρόσωπό σου;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ω! Μονάχα μια σταλιά πιο μαύρο απ' το φυσικό του!

ΑΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Ποιος είναι αυτός που 'ρχεται καταδω;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ένας πουλητής. Έρχεται να κάνει τη λασποθερα-

πεία του.

(Μπίνει ο Ποιητής, κρατώντας έναν κουβά με λάσπη και κοιτώντας τον ουρανό.)

ΛΕΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Μάλλον ηλιοθεραπεία θα του χρειάζοταν.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Κάθε δάσολ Βρίσκεται πάντα πάνω απ' τα σύννεφα, έτσι που τότε ποτέ ποτέ δε γυρνάει τη λάσπη... κι ονειρεύεται να κυλάσει μέσα σ' αυτήν. Η λάσπη σου σκληραίνει το πετόι — όπως του γουρουνιού — έτσι που δε νιώθεις κατόπι τις μύγες που σε τσιμπάν.

ΛΕΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Τι παράξενος τόπος! Γεμάτος αναπάντεχα!

ΠΟΙΗΤΗΣ, εκστατικά: Πηλόσι... Ο Θεός θα έφτιαξε τον άνθρωπο με τηρό πάνω σ' έναν αγγειοπλαστικό τροχό. (Κυκιά) Ή ό-που διάολο ήθελε! (Εκστατικά) Με τον τηρό, ο γλύπτης δημιουργεί τ' αδύνατα αριστουργήματά του. (Κυκιά) Που είναι συνήθως για τα σκουπίδια! (Εκστατικά) Με τον τηρό κατασκευάζουν διάφορα είδη χρήσιμα στα ματέρια, που κοινώς ονομάζονται πιάτα, κανάτια, γαβάθες... (Κυκιά) Σκοτιστήρα πιάς ονομάζονται... (Εκστατικά) Ο τηρόσι Διαιτημένος στο νερό, λέγεται λάσπη. C'est mon affaire! (Φωνάζει) Δίνα!

(Μπίνει η Δίνα μ' έναν κουβά στο χέρι.)

ΠΟΙΗΤΗΣ: Δίνα, έλα να σε δει η δεσποινίς Αγγή. Σε γνώρισε πριν δέκα χρόνια, όταν ήσουν νέαι κι εύθυμη και — ας το πούμε κι αυτό — ομορφοκόρτσου. Δέστε τη σημερά!... πέντε παιδιά... δουλειά... φωνές... πείνα... έργο... Δέστε πως έβησε η ομορφιά! Πώς η χαρά εξαφανίστηκε μέσα στα καθήκοντα! Στα καθήκοντα — που τότε υποσχότανταν μίαν εσπευσμένη ικανοποίηση.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ, του κλείνει το στόμα: Σώπαι Σώπαι!

ΠΟΙΗΤΗΣ: Αυτό σου φωνάζουν όλοι. Σώπαι Κι όταν σωπάσεις, τότε σου λένε: Γιατί δε μιλάς;... Αρθικοί που 'ναι οι άνθρωποι!...

ΑΓΓΗ, πλησιάζοντας τη Δίνα: Πες μου τα βόσάνα σου.

ΔΙΝΑ: Φοβάμαι!... Θα γνώσων πιο μαύρο το ριζικό μου!...

ΑΓΓΗ: Ποιος στάθηκε τόσο σκληρός μαζί σου;

ΔΙΝΑ: Φοβάμαι να το πω... Θα με χτυπήσουν!...

ΠΟΙΗΤΗΣ: Αυτή είναι η ζωή! Μα εγώ θα σας το πω — ακόμα κι αν πρόκειται αυτός ο αράτης να μου σπάσει τα δόντια. Αγγή, κόρη του Θεού — ακούς τις μουσικές και τους χορούς πάνω στο λό-

φο; Ε, λοιπόν... Η αδερφή της Δίνας γύρισε απ' την πολιτεία, που κολύμπησε στο βούρκο... Και τώρα σφάζουν κειτάνω το μύσο το στυευτό και γιορτάζουν — ενώ η Δίνα, που 'χε μείνει στίτι, πρέπει να ταΐξει τα γουρουνιά!

ΑΓΓΗ: Γιορτάζουν γιατί η χαμένη κόρη γύρισε στον ίδιο δρόμο, κι όχι μονάχα γιατί γύρισε στο στίτι. Πρέπει να νιώσεις τη διάφορα.

ΠΟΙΗΤΗΣ: Μα τότε... Δώστε κάθε βράδυ κι από ένα χορό, με φαγητά και με ποτά, γι' αυτή την άξια δούλα που ποτέ δεν κολύπησε στο βούρκο. Κάντε το γι' αυτήν!... Μπα! Δε βαριέσαι! Τίποτα! Κι όταν η Δίνα έχει λίγη ανάπαυση, πρέπει να πάει στην εκκλησιά για ν' ακούσει να της λένε πως δεν είναι τέλει!... Αυτό ονομάζεται ισότητα και δικαιοσύνη;

ΑΓΓΗ: Μου είναι δυσοχόλο να σου απαντήσω... γιατί... γιατί υπάρχουν τόσες άγνωστες περιπτώσεις!...

ΠΟΙΗΤΗΣ: Αυτό είχε καταλάβει κι ο χαλίφης Χαρούν-αλ-Ραβίντ, ο Δίκαιος. Πάντα του ασάλευτος, ψηλά στο θρόνο του, δεν μπορούσε να δει πώς ζούσαν οι άνθρωποι αποκάτω του. Στο τέλος όμως τα παράπονά τους φτάσαν ίσαμε αυτόν. Κι ένα αραίο πρσί, άφησε το θρόνο του, μακαρεύτηκε για να μην τον γνωρίσουν, κι ανακαταβήκε με το λάδι του, για να πάρει μια ιδέα πώς τα πράγαναν από δικαιοσύνη.

ΑΓΓΗ: Δεν πιστεύω να με παίρνετε για τον Χαρούν-αλ-Ραβίντ; **ΛΕΙΣΜΑΤΙΚΟΣ:** Ας αλλάξουμε κουβέντα. 'Εργεται κόμοσι!

(Γλιστράει στη σκηνή απ' τ' αριστερά ένα άσπρο καθάβι, σε σχήμα δάκου, με γαλάζιο πανί σε χρυσό καθάρτι και τριανταφυλένιο μπαϊράκι. Στο τιμόνι Εκείνος κι Εκείνη, αγκαλιασμένοι.)

ΛΕΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Ίδου η τέλεια ευτυχία! Η ατέλειωτη ευδαιμονία!

Το θρακιευτικό τραγούδι του νεανικού έρωτα.

(Η σκηνή φωτίζεται.)

ΕΚΚΙΝΟΣ: Γείά σας, 'Όμορφα Αερογιάλια

που ξυπνάτε περασμένα

μες στη θύμησή μου χρόνια,

κι όνειρα τριανταφυλένια.

'Ερχομαι ξανά κοντά σας,

μα όχι μόνος τώρα πια!

Οι αιμιουδιές και τα νερά σας

ο ουρανός και τα δέντρα
τη γλυκιά μου ας χαιρετίσουν
κι όμορφη αγαπητικιά!...

Είν' η αγάπη μου, η μνηστή μου!

Είν' ο ήλιος, η ζωή μου!

ΠΟΗΤΗΣ: Για δέστε πώς λάμπουν όλο φαει! Ακούστε τη μουσική που χαϊδεύει τα κύματα. Γ' Amour!

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Είναι η Βικτώρια!

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ε κι ύστερα!...

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Όχι! Θέλω να πω είναι η δικιά του η Βικτώρια! Εγώ, εγώ έχω τη δικιά μου. Και τη δικιά μου κανένας δε θα τη δει!... Σηκώστε τη σημαία της καρωντιάς! Εγώ θα τραβήξω το παλαιμάρι. (Ο Διευθυντής κουνάει μια κίτρινη σημαία. Ο Αξίωματικός τραβάει ένα σκοινί που στρίβει το καρδί πιρος το Μαύρο Βάλτο.)

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Αχ! Στραματτόστε!... (Εκείνος κι Εκείνη κοιτάζουν με τρόμο το φρικαλέο τοπίο.)

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Το ξέρω πώς δε σας είναι ευχάριστο. Μα είναι ο κανονισμός! Όσοι έρχονται από μια μολυσμένη περιοχή, πρέπει να ρίξουν άγκυρα εδώπέρα.

ΠΟΗΤΗΣ: Πώς μπορείτε να μιλάτε έτσι, όταν βλέπετε δυο παιδιάματα που αγαπιούνται!... Μην τους αγγιάζετε!.. Μην αγγιάζετε τον έρωτά!... Είναι έγκλημα σοκάτης προδοσίας!... Π' ανώθεμά μας!... Ρίξουμε κάθε τι τ' όμορφο στη λάσπη! (Εκείνος κι Εκείνη αποβιβάζονται, θλιβεροί και ντροπισιασμένοι.)

ΕΚΕΙΝΟΣ: Αλίμονό μας! Μα σε τι φταίσαμε;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δεν είναι απαραίτητο να 'χετε φταίσει, για να σας πόνε κι όλα στραβά.

ΕΚΕΙΝΗ: Θεέ μου! Τι λίγο που κρατούν η ευτυχία κι η χαρά!

ΕΚΕΙΝΟΣ: Πόσο πρέπει να μείνουμε;

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Σαράντα μέρες και σαράντα νύχτες.

ΕΚΕΙΝΗ: Πιο καλά να πνιγούμε!

ΕΚΕΙΝΟΣ: Να ζήσουμε σε τούτο το μέρος!... Ανάμεσα στα γουρού-

να και στις χαμένες παργιές!...

ΠΟΗΤΗΣ: Κι όμως ο έρωτάς θριαμβεύει πάλω απ' όλα — ακόμα και πάλω απ' το θείφι και τη φενόλα!

(Ο Διευθυντής ανθεί τη σόμπα. Ταλάιες φλόγιες του θειφιο υψώνονται.)

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Περκάτε! Αναψα το θείφι! Περκάστε, παρακαλώ!

ΕΚΕΙΝΗ: Θα ξεβάψει το γαλάζιο μου φόρεμα!

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Το ίδιο και τα τριαντάφυλά σας θ' ασπρίσουν.

ΕΚΕΙΝΟΣ: Το ίδιο και τα μάγουλά σου!

ΕΚΕΙΝΗ, στον αξίωματικό: Τώρα, πιστεύω, θα 'σαι ευχαριστημένος!

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Η ευτυχία σου είναι η πηγή του καημού μου — αυτό είν' αλήθεια — αλλά δε με νοιάζει! Τώρα είμαι δόκτορας — με περιμένει μια θέση στην αντήτερα όχτη! Μάλιστα! Απ' το φθινόπωρο αρχίζω να διδάσκω σ' ένα λύκειο — για να μάθω στα παιδιά αυτά που έμαθα κι εγώ στα παιδικά μου χρόνια. Μετα ίδια μαθήματα θα περάσω τα ώριμα χρόνια μου και τα γεραιά μου. Πόσο χάνουν δύο επί δύο; Και τέσσερα διά δύο;...

Όπου να με πάρει το όριο της ηλικίας — και τότε δε θα περιμένω πια τίποτα άλλο, παρά φαί κι εφημερίδα. Και στο τέλος το χρηματόριο για να γίνω στάχτη. Ανακηρύσσεται δόκτορας, για να ξαναχίσει το σχολείο απ' την αρχή — για να κάνει τις ίδιες ερωτήσεις ίσαμε το θάνατο... Κι ο θάνατος είναι το πιο φοβερό πράγμα ύστερ' απ' το δύο επί δύο χάνουν τέσσερα... (Ένας Γέρος περνάει, με τα χέρια πίσω απ' την πλάτη.) Να ένας απόστρατος που περιμένει το τέλος! Είναι ένας λοχαγός, που ποτέ δεν έγινε ταγματάρχης ή ένας εισηγητής που ποτέ δεν έγινε τηγματάρχης... Πολλοί είναι οι διαλεγμένοι, μα λίγοι οι διαλεγτοί!... Περιμένει την ώρα του φαγητού.

ΑΠΟΣΤΡΑΤΟΣ: Όχι! Την εφημερίδα! Την πρωινή εφημερίδα!

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Είναι μόλις πενήντα τεσσάρων χρόνων. Του μένουν άλλα είκοσι πέντε χρόνια αγωνίας για το φαί του και την εφημερίδα του... Είναι φριχτό!

ΑΠΟΣΤΡΑΤΟΣ: Και τι δεν είναι φριχτό; Πόστε μου! Πόστε μου!

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Ας το πει όποιος το ξέρει!... Εγώ θα μάθω στα παιδιά πώς δύο επί δύο χάνει τέσσερα. Πόσο χάνει τέσσερα διά δύο;... (Πηδαι το κεφάλι του, απειλημένος.) Κι η Βικτώρια,

που τόσο την αγαπούσα! Και που της ευχόμουνα τη μεγαλύτερη ευτυχία στον κόσμο!... Εκείνη τη γνώρισε τη μεγαλύτερη ευτυχία! Κι εγώ πονώ! Πονώ! Πονώ!

ΕΚΕΙΝΗ: Νομίζεις πως είμαι ευτυχομένη όταν σε βλέπω να υποφέρε; Πώς μπορείς να το πιστεύεις; Αν αυτό σου δίνει κάποια ανακούφιση, σκέψου πως θα μείνω αιχμάλωτη εδώπέρα, σάρβαρα μέρες και σαράντα νύχτες! Ανακουφιστήρες τώρα;

ΑΣΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Και ναι και όχι!... Αφού θα υποφέρες, πώς θα βρω ανακούφιση;

ΕΚΕΙΝΗ: Και η δική μου η ευτυχία, μπορεί να γεννηθεί απ' το δικό σου τον πόνο;

ΑΣΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Δυστυχισμένα πράγματα! Όλοι μαζί

ΟΑΟΙ: Σηκώνουν τα μπράτσα στον ουρανό και βγάλουν μια κραυγή πόνου σαν μια κακόφωνη συμφωνία.

ΑΓΓΗ: Ω εσύ Αιώνει! Άκουσέ τους! Η ζωή είναι σαλήρη κι οι άνθρωποι δυστυχισμένοι!...

ΕΙΚΟΝΑ ΔΕΚΑΤΗ

Η σκηνή σκοτεινιάζει για λίγο. Όλα τα πρόσωπα βγαίνουν η δολιχόν θέσεις. Όταν ξανδράχεται το φως, η όχητη του Μάβρου Βάλτου διακρίνεται στο βάθος, στο μισοσκοτάδι, και, στο πρώτο πλάνο τα Όμορφα Ακρογιάλια, δικάτα φωτισμένα. Δεξιά, μια γωνιά του Κάζινο, μ' ανοιχτά τα παράθυρα. Στο εσωτερικό, ζευγάρια που χορεύουν. Σε μια άδεια κασόνα Τρεις Κιμαυρίδες κάθονται ακαλιασμένες και κοιτάζουν τους χορευτές. Πάνω από τα σκαλιά του Κάζινο, η άσχημη Έντιθ κάθεται σ' έναν πάγκο. Τα μαλλιά της είναι αγχένοστα και μπροστά της βρίσκεται ένα πιάνο. Αριστερά ένα ζώλινο στίρι βαμμένο κίτρινο. Δύο παιδιά με καλακαρινά ροδάχα, παίζουν τσίρι. Στο δεύτερο πλάνο, μια αποθήκη με άσπρα κακία και κοντάρια με σημίες. Πιο πέρα ένα πολεμικό βρίκι, άσπρο με μαύρα κανόνα. Χειμωνιάτικο τοπίο. Χιόνια και γυμνά δέντρα. Μπαίνουν η Αγνή κι ο Αζιωματικός.

ΑΓΓΗ: Εδώ βασανίζει η ευτυχία κι η γαλήνη! Ήρθαν οι διακοπές κι έχει σταματήσει κάθε δουλειά. Κάθε μέρα γιορτή. Η μουσική κι ο χορός αφιχνάν απ' το πρώτο. Γιατί δε χορεύετε, χορτίαι;

ΚΑΜΑΡΙΕΡΕΣ: Εμείς!...

ΑΣΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Μα δε βλέπετε, είναι καμαυρίδες.

ΑΓΓΗ: Αί ναι, αλήθεια! Μα γιατί η Έντιθ κάθεται κειτέρω, αντί να πάει να χορέψει;

(Η Έντιθ κρύβει το πρόσωπο στα χέρια της.)

ΑΣΙΩΜΑΤΙΚΟΣ: Μην τη ρωτάς... Κάθεται έτσι τρεις ώρες τώρα, και κανένας δεν της ζήτησε να χορέψουν.

(Μπαίνει στο κίτρινο στίρι.)

ΑΓΓΗ: Τι τυραννική διακομείωση!

ΜΗΤΕΡΑ: Μπαίνει με φόρεμα νεκοτό: Έντιθ, γιατί δεν έρχεσαι μέσα, όπως σου είπα;

ΕΝΤΙΘ: Γιατί... γιατί δε θέλω να βγω στο σφυρί! Είμαι άσχημη, το ξέρω. Και κανένας δε θέλει να χορέψει μαζί μου. Μα γιατί να πάω γυρεύοντας να μου το θυλίσουν.

(Κάθεται στο πιάνο και παίζει την Τοκάτα και Φούνγκα αρ. 10 του Λοζαν-Σελμπίστιαν Μπαχ. Από την αίσουσα του χορού ακούγεται βάλς. Οι δύο μουσικές συγκροούνται σε μια μονομαχία, μα στο τέλος η Τοκάτα θριαμβεύει, κι αναγκάζει το βάλς να σταματήσει. Οι χορευτές εγκαταλείπουν τη μεγάλη αίθουσα κι έρχονται καταπάνω στην Αίλη, μια χορεύτρια, απ' τη μέση και την τραβάει προς την αποθήκη.)

ΑΝΕΠΙΟΠΛΟΑΡΧΟΣ: Έχει! Πάμε γρήγορα!

(Η Έντιθ σταματάει το πιάνο, σηκώνεται, και τους ρίχνει μια απειλητική ματιά.)

ΕΙΚΟΝΑ ΕΝΔΕΚΑΤΗ

Φύγει ο μπροστινός τοίχος του κίτρινου σπιτιού. Βλέπουμε τρεις σειρές θρανίων με σχολιαρόπαιδα που κάθονται. Ανάμεσα τους ο Αζιωματικός ανήσυχος και καταούφης. Ο Δάσκαλος φοράει γυαλιά. Κρατάει ένα κομμάτι κιμωλία και ένα χάρακα. Αντιμετωπίζει τους μαθητές.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ, στον Αζιωματικό: Δουπόν, νεαρέ, μπορείς να μου πεις πόσο κάνει δύο επί δύο;

(Ο Αίσιματικός, μένοντας καθιστός, προσπαθεί με τρομερό βίαιον ν' αντήλθει απ' τις αναμνήσεις του την απάντησή.)

Να συγκώνεσαι, όταν σε ρωτούν!

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ, σπκώνεται φοβισμένος: Δυο φορές δύο... Με ρωτήσατε... Δυό φορές δύο... Κάνουν... δύο δύο!

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Έτσι λοιπόν! Δεν είσαι μεγαλύτερος!

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ, με ντροπή: Πώς!... Μελέτησα!... Ξέρω την απάντησή!... Μα... δε βρίσκω τις λέξεις...

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Ψάχνεις μια δικαιολογία!... Ξέρεις την απάντησή με δεν μπορείς να μου την πεις, ε;... Καλά, θα σε βοηθήσω εγώ!

(Του τραβάει τα μαλλιά.)

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Ω! είναι φρυχτοί! Φρυχτοί!...

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Είναι φρυχτό, πράγματι!... Να βλέπεις κανείς ένα κορζέμ παλικάρι, δίχως σταλιά φιλοδοξία!

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ, τυρανιωμένος: Ένα μεγάλο παλικάρι, ναί!... Είμαι μεγάλος... τολύ πιο μεγάλος απ' αυτούς... Εγώ έχω τελειώσει το σχολείο... (Σταν να ζυμνεί): Είμαι δόκτορας... Τι γυρεύω εδώ!... Δεν είναι δόκτορας!

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Φυσικά! Φυσικά!... Πρέπει όμως να μείνεις εδώ — για να ωριμάσεις! Πρέπει να ωριμάσεις, δεν είν' έτσι!

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ, περνάει το χέρι στο μέτωπό του: Ναι, βέβαια!...

Πρέπει να ωριμάσω!... Κι όμως δύο επί δύο κάνει δύο, και θα τ' αποδείξω δια της μεθόδου των αναλογιών, χατά τον πλέον αναντίφρηντον τρόπον! Ακούστε με! Ένα επί ένα κάνει ένα... Όστε και δύο επί δύο κάνει δύο. Ό,τι ισχύει στη μια περίπτωση, πρέπει να ισχύει και στην άλλη.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Η απάντησή σου είναι λογικότατη, μα λανθασμένη.

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Μα εκείνο που είναι λογικό δεν μπορεί να 'ναι λανθασμένο: Ας το ερευνήσουμε! Ένα δια ένα κάνει ένα. Επόμενως δύο δια δύο, κάνει δύο.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Αναλογικώς, ο συλλογισμός είναι άριστος. Τότε όμως, πόσο κάνει ένα επί τρία;

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Τρία!...

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Επομένως, δύο επί τρία κάνει επίσης τρία.

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ, σκέφτεται: Όχι! Είναι παράλογο!... Είναι ακονάντηρο!... Εκτός αν... (Κάθεται απελπισμένος.) Όχι! Δεν είμαι ακόμη ώριμος!...

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Πολλού γε δει!...

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Και πόσον καιρό ακόμα πρέπει να μείνω εδώ;

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Πόσον καιρό!... Εδώ!... Νομίζεις λοιπόν πως ο χρόνος και ο τόπος υπάρχουν στ' αλήθεια; Αν το νομίζεις, θα είσαι ίσως και σε θέση να μου απαντήσεις; τι είναι ο χρόνος;

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Ο χρόνος!... (Σκέφτεται) Δεν μπορώ να το καθορίσω, μα ξέρω τι είναι. Άρα, μπορώ να ξέρω και πόσο κανονί-δω επί δύο, χωρίς να μπορώ να το εξηγήσω!... Κι εσείς, μπο-ρείτε να μου πείτε τί είναι ο χρόνος;

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Και βέβαια!

ΜΑΗΤΗΣ: Πέστε μαζί! Πέστε μαζί!

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Ο χρόνος!... Για να δούμε... (Στέκεται ασάλευτος με το δάχτυλο πάνω στη μύτη.) Όσο μιλούμε ο χρόνος φεύγει.

ΕΝΑΣ ΜΑΗΤΗΣ: Κι εγώ φεύγω ενόσω ομιλείτε. Άρα είμαι ο Χρόνος! (Φεύγει.)

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Ορθότατον, συμφώνως προς τους νόμους της λογικής.

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Μα τότε, η λογική λέει ψέματα! Γιατί ο Νιάς που 'φυγε, δεν μπορεί να 'ναι ο χρόνος!

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Και αυτό είναι ορθότατον, συμφώνως προς τους νόμους της λογικής — μιλονότι ψευδές.

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Τότε η λογική είναι για τα πανηγύρια!

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Αυτό λέω κι εγώ. Μα αν η λογική είναι για τα πανηγύρια, αυτό σημαίνει πως ο κόσμος ολόκληρος είναι για τα πανηγύρια! Τι στο διάολο κάθονται λοιπόν εδώ να σας διδάσκω αρλούμνες! Αν κανένας από σας με κεράσει ένα ποτηράκι, θα πάμε να κολυμπήσουμε!

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΔΟΙΜΟΚΑΘΑΡΗΡΙΟΥ, μπαίνει: Η καραντίνα αρχί-ζει!

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Καλώς τον! Έγερτε να μ' έβλεπες που με είχε βάλει με τα σχολιαρόπαιδα — μόλο που είμαι δόκτορας.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Γιατί δεν έφυγες;

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Να φύγω; Θαρρείς πως είναι τόσο εύκολο;

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Έχεις δίκιο. Μα πάντα πρέπει κανείς να δοκιμάσει!

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ, στον υπάλληλο της καραντίνας: Σώσε με! Το βλέμμα του με τρομάζει!

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Έλα! Έλα να χορέψεις μαζί! μαζί! Πρέπει να χορέ-

ψου με προτού ξεπλωθεί παντού η πανούχλα!... Πρέπει να χορέψουμε!...

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: 'Όστε... το χαράβι θα φύγει;

ΔΙΕΥΣΤΗΣ: Φυσικά, και θα 'χουμε χάρμοσα δάκρυα!...

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Δάκρυα... Πάντα δάκρυα! Κλάινε όταν έρχεται, κλάινε όταν φεύγει.

(*Βγαίνουν. Ο δάσκαλος συνεχίζει το μάθημα βουβιά.*)

(*Οι καθηγήρες που ήταν στο παραθύρο του Καζίνου πηγαίνουν λυπημένες στην αποβάθρα. Το ίδιο κι η Έντιθ που ίσαμε τώρα είχε μείνει μπροστά στο πιάνο της.*)

ΑΓΝΗ, στον Δξιωματικό: Δεν υπάξει λουπτόν ούτε ένα ευτυχισμένο πλάσμα σ' αυτό τον παράδεισο;

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Πώς! Να, δυο ντόπαντροι. Ας ακούσουμε τι λένε.

(*Μπαίνουν οι Νισπαντροί.*)

ΑΝΤΡΑΣ: Η ευτυχία μου είναι τόση, που θα 'θελα να πεθάνω!

ΓΥΝΑΙΚΑ: Γιατί να πεθάνεις;

ΑΝΤΡΑΣ: Γιατί και στην πιο μεγάλη ευτυχία υπάξει ο σπόρος της δυστυχίας. Η ευτυχία λυγοστεύει σιγά σιγά όπως το κερύ που καίγεται και που κάποια στιγμή θα σβήσει. Κι αυτό το προαισθήμα κάνει τη φλόγα του να ρεμβοβήνει ακόμα και στις πιο έντονες στιγμές της.

ΓΥΝΑΙΚΑ: Τότε, να πεθάνουμε μαζί! Αυτή κιόσας τη στιγμή!

ΑΝΤΡΑΣ: Να πεθάνουμε. Να!... Φοβόμαί την ευτυχία! Πάντα της έτοιμη να σε προδώσει!

(*Κατεβαίνουν προς την όχθη.*)

ΑΓΝΗ, στον Δξιωματικό: Τι σκληρή που είναι η ζωή! Τι δυστυχισμένοι που είναι οι άνθρωποι!

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Κοίταξε αυτόν που έρχεται! Είναι ο πιο ζήλευτος άνθρωπος όλης της περιοχής (*Μπαίνει ένας τυφλός.*) Έχει παρτάκω από εκατό βλαξ, 'Όλες αυτές οι ακρογιαλιές, όλες αυτές οι όχθες του ανήκουν. Του ανήκουν ακόμα και τα ψάρια στη θάλασσα και τα πουλιά στον ουρανό, και τα ελάφια στο δάσος. Ο γίγας ανατέλει στα νερά και βασιλεύει στα χωράφια του.

ΑΓΝΗ: Και παραπονιέται κι αυτός;

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Με το δίκιο του — γιατί δε βλέπει.

ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ: Είναι τυφλός.

ΑΓΝΗ: Τυφλός... Κι όμως τον ζήλευσαν!

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: 'Ηθε για το χαράβι που θα κάνει πανιά. Έχει μπαράκι ο γιος του.

ΤΥΦΛΟΣ: Δε βλέπω, μα ακούω. Ακούω την άγρυφα που την τραβούν απ' το λαστωμένο βυθό, όπως τραβούν τ' αρχίστρι απ' το ψάρι, ξεριζώνοντας του μαζί και την καρδιά!... Το παιδί μου, ο μοναχικός μου φεύγει για τόπους μακρινούς, και δεν μπορώ να τον ακολουθήσω παρά μονάχα με τη σκέψη μου... Ακούω την ανυσιδα που τρίζει — κι ακόμα κάτι που χτυπάει στον άνεμο, σαν απλωμένα ρούχα... Ίσως να 'ναι μαντίλια, μουσκεμένα απ' τα δάκρυα... Ακούω έναν ήχο... σαν την κοιμημένη ανάσα ανθρωπίνου που κλάινε... Δεν ξέρω αν είναι τα μικρά κύματα που χτυπάνε στα πλευρά του χαράβιού ή αν είναι τα κορίτσια του λιμανιού — οι παρατημένες κοπέλες, οι απαρηγόρητες... Ρώτησα κάποτε ένα παιδί λαστρούμου γιατί η θάλασσα είναι αλμυρή, κι αυτό μ' αποκρίθηκε: απ' τα πολλά δάκρυα που χύνουν οι ναυτικοί. Και γιατί κλάινε; ρώτησα. Γιατί πρέπει πάντα να φεύγουν, μου 'πε. Γι' αυτό κι απλώνουν τα μαντίλια τους ψηλά στα κατώγια για να τα στεγνώσουν. Και γιατί κλάινε οι άνθρωποι όταν έχουν κάποια θλίψη; Για να πλένονται τότε πότε τα ρούχα τους και να βλέπουν πιο καθαρά.

(*Το βρικό έκανε πανιά και ξανοίγει. Τα κορίτσια χαρτακιέ με τα μαντίλια και σκουπίζουν τα δάκρυά τους. Μια στιγμή ψυδώνεται στο κάτωτι. Είναι το σπιτικό «ναν» ένας κόκκινος κύκλος πάνω σε άσπρο φόντο. Η Αίκη τρέχει από χαρά, κουνάει διαμονισμένα το μαντίλι της.*)

ΑΓΝΗ: Τι σημαίνει αυτή η σημαία;

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Σημαίνει «ναν». Είναι το «ναν» του Ανθυπολούδου-χουν στην Αίκη. Σαν μια καρδιά βαμμένη με κόκκινο αίμα πάνω στον ουρανό.

ΑΓΝΗ: Και πώς είναι το «όχι»;

ΑΙΣΙΜΑΤΙΚΟΣ: Παράξιο. Σαν το άφρωστο αίμα μέσα στις φλέβες.

Κόσας πόσος χαρούμενη είναι η Αίκη!

ΑΓΝΗ: Μα δεν είδες και τη λύπη της Έντιθ;

ΤΥΦΛΟΣ: Ανταμώνουμε για να χωριστούμε... Και χωρίζομαστε για να ξαναγνωστούμε... Είναι η ζωή! Είχα συναντήσει τη μητέρα του — ύστερα εκείνη έφυγε. Μου έμαθε ο γιος μου,

τώρα ψεύχει κι αυτός.

ΑΓΝΗ: Θα γυρίσει!

ΤΥΦΑΟΣ: Ποιος μίλησε; Είχα ακούσει άλλοτε αυτή τη φωνή, στα όνειρά μου, όταν ήμουν νέος — τις μέρες που άρχιζαν οι διακοπές... όταν παντρεύτηκα... όταν γεννήθηκε ο γιος μου... Κάθε φορά που μου χαμογέλουσε η ζωή άκουγα αυτή τη φωνή, όμοια με το τραγούδι του Νοτιά, όμοια με τον αντλιάλο που κάνουν οι άρτες τ' ουρανού. Έτσι φαντάζομαι τους ψαλιμούς των αγρέλων τη νύχτα των Χριστουγέννων...

(Ο Δικηγόρος μπαίνει, πλησιάζει τον Τυφλό και του μιλάει χαμηλά.)

ΤΥΦΑΟΣ: Αλήθεια;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Να. Ακριβώς. (Παύει στην Αγνή.) Τώρα τα 'δες σχεδόν όλα, εξόν απ' το χειρότερο.

ΑΓΝΗ: Και τι μπορεί να 'ναι αυτό;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Το αιώσιο ξαναρχίζομαι... η επανάληψη... η επιστροφή προς τα πίσω... το ίδιο μήθημα απ' την αρχή... Έλα!

ΑΓΝΗ: Πού;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Στα καθήκοντά σου!

ΑΓΝΗ: Ποια καθήκοντα;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Όλα αυτά που σου προκάλεν η αγία! Όλα αυτά που δε θέλεις και που είναι αναγκασμένη να κάνει! Ν' απαντήσει, να θυσιάσει, να στερηθεί!... Ό,τι είναι δυσάρεστο, οδυνηρό, αποχρυσωτικό...

ΑΓΝΗ: Μα... δεν υπάρχουν κι ευχάριστα καθήκοντα;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Γίνονται ευχάριστα, μονάχα όταν τελειώσουν.

ΑΓΝΗ: Δηλαδή, όταν δεν υπάρχουν. Μα, αφού καθήκον ονομάζεται κάθε τι που είναι δυσάρεστο, πώς ονομάζεται κατ' το ευχάριστο;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Αμαρτία!

ΑΓΝΗ: Αμαρτία;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Να. Και η αμαρτία πρέπει να τιμωρείται. Όταν περάσω μια χαρούμενη βραδιά, τ' άλλο πρωί υποφέρω τα βάσανα της Κόλασης και δε με αφήνει ήσυχο η συνείδησή μου.

ΑΓΝΗ: Τι εννοείς;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Να! Το πρωί ξυπνώω με πονοκέφαλο. Και τότε αρχίζει η επανάληψη της χθιστής βραδιάς — η ανακαταλάωσή

απ' την ανόρθη. Κι ό,τι μου είχε φανεί όμορφο το βράδυ, ευχάριστο, έξυπνο, παίρνει στη θύμησή μου μίαν όψη αποχρυσωτική και ηλίθια! Η ευχαρίστηση σαπίζει, η χαρά γίνεται σκόνη. Αυτό που οι άνθρωποι ονομάζουν επιτυχία βολιχεται πάντα στη βάση κάθε μελλοντικής αναποδιάς. Οι επιτυχίες που γνώρισα στάθηκαν και μένα ο χαμός μου! Από ένοστικτο, οι άνθρωποι γνώθουνε πάντα φρίκη για την ευτυχία των άλλων. Το λογαριάζουν άδικο να ευνοεί η μοίρα κάποιον άλλον αντί αυτούς. Έτσι, για να ξαναφέρουν την ισορροπία, τον ρίχνουν πέτρες στο δρόμο του. Είναι μεγάλος κίνδυνος να 'χεις αξία: μπορείς μια χαρά να πεθάνεις απ' την πείνα!... Εμπρός λοιπόν! Γύρνα στα καθήκοντά σου, αν δε θες να σε σύρω στα δικαστήρια. Ένα, δύο, τρία!...

ΑΓΝΗ: Να ξαναγυρίσω; Στην κουζίνα και στο λάχανο που βράζει; Και στα άρρωστα ρούχα των παιδιών;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Να. Και σήμερα είναι σωστά, η μέρα της μπουγάδας. Πρέπει να πλύνεις όλα τα μαντλία.

ΑΓΝΗ: Θεέ μου! Όστε όλα ξαναρχίζονται...

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Η ζωή αποτελείται από μια σειρά ξαναρχισμάτων. Βλέπεις το Δάσκαλο; Έγινε δάκτορας, τον στερώνωσαν με δάφνη, ρίξεκαν κανονές για χάρη του, ο βασιλιάς τον φίλησε... Και σήμερα ξαναγυρίζει στο σχολείο και ξαναρωτάει πόσο κάνουν δύο επί δύο. Έλα! Γύρνα πίσω στο σπίτι!

ΑΓΝΗ: Πιο καλά να πεθάνω!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Δεν έχεις δικαίωμα να πεθάνεις! Πρώτα πρώτα, είναι μια ατίμωση. Θα προσβάλουν το πτώμα σου. Δεύτερο είναι θανάσιμο αμάχησμα. Θα κολαστείς.

ΑΓΝΗ: Ω! Τι δύσκολο που είναι να ζήσει κανένας μίαν ανθρώπινη ζωή!...

ΟΑΟΙ: Εύγει!... Εύγει!

ΑΓΝΗ: Δεν μπορώ να ζήσω πια μαζί σας — μέσα στη βρομία και στην περιφρόνηση! Θέλω να ξαναγυρίσω αποκεί που ήρθα — εκεί ψηλά... Μα πρωτίτερα πρέπει ν' ανοίξει η πόρτα, για να μάθω το μυστικό! Θέλω ν' ανοίξει η πόρτα, για να

(Ακολουθούν θρήνοι απ' την απέναντι όχθη.)

ΦΩΝΕΣ: Ω! Συμφορά! Συμφορά!

ΑΓΝΗ: Τι τρέχει;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Είναι οι απόδηλοι του Μάυρου Βάρτου.

ΑΓΝΗ: Και γιατί θρηνούνε σήμερα περισσότερο από άλλες φορές;
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Γιατί εδωτέρω ο ήλιος λάμπει. Γιατί εδώ υπάρχει μουσική, χαρά, νιάτα — κι όλα αυτά τους κάνουν να υποφέρουν πιο πολύ.

ΑΓΝΗ: Πρέπει να τους σώσουμε!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Για δοχιάσει! Είχε έβρει κάποτε ένας σωτήρας. Τον σταυρώσανε.

ΑΓΝΗ: Ποιοι;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Όλοι οι Ορθώς Σκεπτόμενοι!

ΑΓΝΗ: Πού βρίσκονται αυτοί;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Δεν τους γνώρισες ακόμα; Μη γολοσχαί! Θεός δε θεός, θα τους γνωρίσεις.

ΑΓΝΗ: Μήπως είναι αυτοί που σου αφηθήσαν το πτυχίο;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Μάλαστα.

ΑΓΝΗ: Τότε, τους ξέρω...

ΕΙΚΟΝΑ ΔΩΔΕΚΑΤΗ

Μια μεσογεική ακτή. Αριστερά, στο πρώτο πλάνο ένας άσπρος τοίχος. Αποπάνω φαίνονται πορτοκαλίες γεμάτες φρούτα. Στο βάθος, επιβάτες και καΐνο με βεράντα. Δεξιά, ένας σωρός κάρβουνα και δυο καρτοστάκια. Στο βάθος δεξιά, γαλάζια θάλασσα.

*Δυο καρβουνιάρηδες, δίχως ποικίματα, με μαύρο πρόσωπο, μπράτσα και στήθος, κάθονται απελατισμένοι στα καρτοστάκια.
(Η Αγνή κι ο Δικηγόρος είναι στο βάθος.)*

ΑΓΝΗ: Εδώ είναι ο Παράδεισος!

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΚΑΡΒΟΥΝΙΑΡΗΣ: Εδώ είναι η Κόλαση!

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΑΡΒΟΥΝΙΑΡΗΣ: Σαράντα οχτώ βάρη! στη σκά!

Ο ΠΡΩΤΟΣ: Τι, Λες; Κάνουμε χαμιά βουτιά;

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ: Αταγορεύεται! Θα μας γρατώσει η αστυνομία!

Ο ΠΡΩΤΟΣ: Δεν χόβουμε χανένα πορτοχάλι;

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ: Αταγορεύεται! Θα μας γρατώσει η αστυνομία!

Ο ΠΡΩΤΟΣ: Αδύνατο να δουλέψει κανένας μ' αυτή την χαψιά! Θα τα παρატήσω όλα!

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ: Αταγορεύεται!... Θα σε γρατώσει η αστυνομία!
(Πάση) Κι ύστερα πώς το βγάξεις το ψωμί σου;

Ο ΠΡΩΤΟΣ: Το ψωμί μου! Χαί!... Είμετς που δουλεύουμε σαν σκυλιά, σβίγγουμε το ζωνάρι. Κι οι παλούσιοι, που μονάχα παχάτι ξέρουνε την καλογεμίζου. Δεν είναι ψέμα! Και μήτε δικιο!... Κι η κόρη του Θεού, τι λέει για όλα αυτά;

ΑΓΝΗ: Δεν ξέρω... Μα πέστε μου — τι έχετε κάνει για να είστε έτσι μαύροι και χαχορίζικοι;

Ο ΠΡΩΤΟΣ: Τι έχουμε κάνει!... Αυτοί που μας γέννησαν ήταν φτωχοί κι από τιμιάτητα έτσι κι έτσι! Κάναν και φυλακή μια-δυο φορές.

ΑΓΝΗ: Φυλακή;

Ο ΠΡΩΤΟΣ: Ναι! Αυτοί που γλιτώνουν τη φυλακή είναι μονάχα εκείνοι που κάθονται στα μέγαφα και καλοστρών και καλοπίνουν.

ΑΓΝΗ: στον Δικηγόρο: Δάψεια είναι;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Σε γενικές γραμμές, ναι!

ΑΓΝΗ: Θεός να πεις πως κάθε άνθρωπος πρέπει κάποια στιγμή της ζωής του να περάσει απ' τη φυλακή;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Ναι!

ΑΓΝΗ: Κι εσύ;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Ναι, κι εγώ.

ΑΓΝΗ: Μα πώς γίνεται αυτοί οι φουκαράδες να μην μπορούν να κάνουν μια βουτιά στη θάλασσα, που είναι δυο βήματα αποδώ.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Έτσι λέει ο νόμος. Μονάχα αυτοί που αυτοχτονούν δεν παύθουν πρόστιμο. Αν όμως η αυτοχτονία αποτύχει, τους ταράζουν στο τμήμα.

ΑΓΝΗ: Και γιατί δε βγαίνουν απ' την πόλη, να κάνουν ένα μπάνιο στην εξοχή;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Δεν υπάρχει εξοχή. Έχει παντού συριατοπλέγια-τα.

ΑΓΝΗ: Θέλω να πω μακριά στην ανοιχτή εξοχή.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Δεν υπάρχει ανοιχτή εξοχή. Όλα είναι κλειστά! | — διοχτροίες.

ΑΓΝΗ: Ακόμα κι η πλατιά, η απέραντη θάλασσα;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Όχι! Δεν μπορείς ούτε ν' αρμενίσεις ούτε ν' αρχάξεις τουβανά, αν δεν πληρώσεις δικαίωμα. Φίνα ε;

ΑΓΝΗ: Δεν είμαστε λοιπόν στον παράδεισο!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Ασφαλώς όχι!

ΑΓΝΗ: Και γιατί... οι άνθρωποι δεν κάνουν κάτι για να καλύτερέψουν τη μοίρα τους;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Προσπαθούν. Μα όλοι όσοι δοκιμάζουν να την καλύτερέψουν, καταλήγουν στη φυλακή, ή στο φρενοκομείο.

ΑΓΝΗ: Ποιος τους φυλακίζει;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Οι ορθώς σκεπτόμενοι.

ΑΓΝΗ: Και ποιος τους χάνει στο φρενοκομείο;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Η απελπισιά τους — μόλις αντιληφτούν πως η προσπάθειά τους ήταν μάταιη.

ΑΓΝΗ: Και κανένας δεν έκανε ποτέ τη σκέψη πως μπορεί να υπάρξει μια κρυφή αιτία που ο κόσμος είναι έτσι φτιαγμένος;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Βέβαια. Τη σκέψη αυτή την κάνουν όλοι εκείνοι που χαλαστερνούν.

ΑΓΝΗ: Πιστεύουν δηλαδή πως όλα είναι καλά επειδή αυτοί χαλαστερνούν.

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΚΑΡΒΟΥΝΙΑΡΗΣ: Εμείς είμαστε τα θεμέλια της κοινωνίας.

Αν δεν κουβαλήσουμε εμείς το κάρβουνο, δεν έχει πια φωτιά στις σόμπες, μήτε φως στους δρόμους, στα σπίτια, στα μαγαζιά. Θα πλανάωναν η νύχτα και το κρύο, για καλά. Γι' αυτό κι ιδρώνουμε για να σας φέρουμε το κάρβουνο. Κι εσείς τι μας δίνετε γι' αυτό; Λαγύμα;

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ, στην Αγνή: Βοήθησέ τους!... (Παιώνη) Καταλαβαίνω, βέβαια, πως μια τέλεια πότπη είναι κάτι το αδύνατο — μια γιατί μια τόσο τεράστια διαφορά!...

(Ο Κύριος και η Κυρία διασχίζουν τη σπηλιά)

ΚΥΡΙΑ: Έρχεστε μαζί μου στο Κακίνο;

ΚΥΡΙΟΣ: Αποκλείεται! Αν δεν κάνω το μικρό μου περιπάτο, δε θα 'χω όρεξη να φάω.

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΚΑΡΒΟΥΝΙΑΡΗΣ: Δε θα 'χει όρεξη να φάει;

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ: Δε θα 'χει!

(Δύο παιδιά μπαίνουν και μιλίζουν τις φωνές απ' το φθόβο τους μόλις δουν τους καρβουνιάρηδες.)

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ: Γιατί ξεφωνίζουν;

Ο ΠΡΩΤΟΣ: Ξεφωνίζουν, γιατί μας είδαν! Ξεφωνίζουν γιατί μας είδαν.

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ: Στα κομμάτια!... Πού 'σαι κρεμάλα να καθάρσεις ό-

λη αυτή τη σατιρία!

Ο ΠΡΩΤΟΣ: Έτσι είναι! Σατιρία!... Φτου! Σατιρία!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ, στην Αγνή: Φοβερό!... Φοβερό!... Δεν είναι οι άνθρωποι χακοί — μα...

ΑΓΝΗ: Μα ποιος!...

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Η κυβέρνηση!...

ΑΓΝΗ, κρύβει το πρόσωπό της και βυθίζει: Δεν είναι παράδεισος!... **ΟΙ ΚΑΡΒΟΥΝΙΑΡΗΔΕΣ:** Όχι! Είναι κόλαση! Κόλαση!

ΕΙΚΟΝΑ ΔΕΚΑΤΗ ΤΡΙΤΗ

Η σπηλιά του Φήγκκα. Μπανοβιάνου ήρεμα τα πράσινα κύματα. Στο πρώτο πλάνο μια κόκκινη σημαδόουρα τρίζει καθώς σαλεύει απ' τα κύματα. Ακούγεται η μουσική του άνεμου και των κυμάτων.

ΠΟΙΗΤΗΣ: Πού μ' έφερες;

ΑΓΝΗ: Μακριά απ' το θόρυβο κι απ' τα βογκητά των ανθρώπων στην άκρια του ωκεανού, σε τούτη τη σπηλιά που τ' όνομά της είναι: *Το αυτί του Θεού*. Σ' αυτό το μέρος, λένε, ο βασιλιάς τ' ουρανού ακούει τα παράπονα των ανθρώπων.

ΠΟΙΗΤΗΣ: Εδώ, Αθήνα;

ΑΓΝΗ: Δε βλέπεις που η σπηλιά μοιάζει με κοχύλι. Δε μοιάζει και τ' αυτί σου με κοχύλι;... Το 'ξερες, μα δεν το 'χες ποτέ σκεφτεί. (Σηκώνει ένα κοχύλι απ' την άμμο.) 'Όταν ήσουν παιδί δεν έβλαδες ποτέ ένα κοχύλι στ' αυτί σου, δεν άκουσες τον ήχο που κάνει το αίμα στην καρδιά σου, κι οι στομασιού στο μυαλό σου, τον ήχο που κάνουν στάνδοντας χιλιάδες μικρές φθαγμένες ίνες στους διάφορους ιστούς του κορμιού σου;... Όλα αυτά μπορείς και τ' ακούς μέσα στο μικρό κοχύλι. Φαντάσου τι μπορεί ν' ακούσει κανένας μέσα σ' αυτή τη σπηλιά.

ΠΟΙΗΤΗΣ: Ακούει λοιπόν να στο μεταφράσω. Άκου το παράπονο των ανέμων. (Απαγγέλλει με μια πολύ χαμηλή μουσική.)

Τα σύννεφα τα ουράνια μας γεννήσανε
αλλά μας έδιωξαν οι κερωνοί του 'Ιντρα
και πέσαμε στη σκοτωμένη Γη...

Στ' ἄγρια χορτάρια μάρωσαν τὰ πόδια μας!
Τοῦ δρόμου ἢ σκόνῃ, τῆς πολυτελείας ἢ χάριν,
ἢ δυσσομῖα τοῦ φαγητοῦ,
καὶ τοῦ κρατοῦ οἱ ἀτμοὶ
γενήκαν ἢ ανάσα μας!...

Στο διάτλατο ὠκεανὸ πετάξαμε,
να ξεμουδιάσουμε λιγδὰκι τὰ φτερά μας
καὶ νὰ πλύνουμε τὴ λάσπη μας
καὶ νὰ ανασάνουμε ανοιχτὸν ἀερέρα!...

Ὁ Ἴντρα, ἀφέντη τ' οὐρανοῦ, ἀκούσε μας!
' Ἀκουσε πῶς στενάζουμε!...

Ἀκάθαρτη εἶναι ἢ Γῆ,
κι ἀνάξια εἶν' ἢ ζώῃ...

Μέτρια πλάσματα εἶν' ὁ ἀνθρώπου,
καὶ ζουν ὅπως μποροῦν
αὐτὸ μὴ μῆρα σ' ἄλλῃ...

Τὰ παιδιὰ τῆς σκόνῃς περπατοῦν στὴ σκόνῃ,
γιατὶ αὐτ' τῇ σκόνῃ γεννηθήκανε
καὶ πάλι σκόνῃ θὰ γενούν.

' Ἐχουμε πόδια μοναχά
για νὰ πλανιῶνται ἐδῶ στὴ Γῆ.
Μα, ἀν δὲν ἔχουμε φτερά για νὰ πετάξουν,
κι ἀν γεμίσανε σκόνῃ,
φταν' ἐκεῖνα!...

' Ἢ φταις εσύ!

ΠΟΙΗΤΗΣ: Εἶχα ξανακούσει κάποτε...

ΛΙΝΗ: Σιώπη! Δὲν τελείωσε τὸ τραγούδι τους.

(*Λεὶ πάλι, με τὴ σιγανὴ μουσική.*)

Εἴμαστε οἱ ἀνεμοί, παιδιὰ τοῦ αἴρα,
καὶ φέρουμε τοὺς θρήνους τῶν ἀνθρώπων.
Μας ἀκούσες τὰ βράδια τοῦ φθινοπώρου
στο τζάκι καὶ στὴ σόμπα,

στὴ χαρμαμάδα τοῦ παρὰθύρου
σαν ἐλάγαι ἢ βροχὴ στὶς στῆρες.

Μας ἀκούσες τὰ βράδια τοῦ χειμῶνα
στὰ χιονισμένα πεύκα
καὶ στὴ φουρτουναισμένη θάλασσα.

Δὲν ἀκούσες ποτὲς σοῦ
τὰ βογγητὰ καὶ τὰ παρὰτονα
ποῦ κάνουν τὰ πανιά καὶ τὰ κατάρτια!...

Εἴμαστε ἐμεῖς οἱ ἀνεμοί,
παιδιὰ τοῦ ἀερέρα!

Περάσαμε ἀπὸ τόσα στῆθια ἀνθρώπινα
ποῦ μάθαμε τῆς λύτῃς τὰ τραγούδια.

Στο προσκεφάλι τοῦ ἀρωστοῦ
στον κάμπο τοῦ πολέμου,
καὶ, τιο πολὺ, στὴν παιδική τὴν κάμαρα,
ποῦ κλάινε τὰ νιογέννητα,
κι ἀναστενάζουν

ἀπὸ τὸν πόνο τῆς ζωῆς.

Εἴμαστε οἱ ἀνεμοί,
ποῦ ψιθυρίζουν καὶ βογγᾶνε
Συμφορὰ! Συμφορὰ!

ΠΟΙΗΤΗΣ: Νομίζω, πῶς κι ἄλλη μὴ φορὰ...

ΛΙΝΗ: Σιώπη! Τώρα τραγουδοῦν τὰ χύματα!

(*Ἀπαγγέλλει με μουσική.*)

Εἴμαστε ἐμεῖς τὰ χύματα,
ποῦ νανουρίζουν τοὺς ἀνέμους,
ὅταν κοιμούνται.

Εἴμαστε κούνιες πράσινες
υγρὲς κι ἀλιμυρὲς.

' Ὀμοιες με τῆς φωτιάς τῇ φλόγα.

Εἴμαστε φλόγες υγρὲς,
ποῦ ἀνέβουν καὶ σβήνουν
ποῦ πλένουν καὶ λούζουν,
ποῦ γενᾶνε καὶ πλάθουν.

Εἴμαστε ἐμεῖς τὰ χύματα
ποῦ νανουρίζουν τοὺς ἀνέμους,
ὅταν κοιμούνται.

Δολερὰ! Ἄριστα χύματα!... Ὅ,τι δὲν καίγεται πάλιν στὴ
Γῆ, τὸ πνίγεται ἐσεῖς!... Κοίτα! (*Δείχνει τὰ συντρίμια ἐνὸς ναυα-
γίου.*) — Κοίτα τι ἐλάγαι καὶ ρήματα ἢ θάλασσα. Δὲ μένουν παρὰ
οἱ γοργόνες τῶν καραβιῶν ποῦ βοῦνιάζαν, με τὰ ονόματά τους:
Ἀκασιόση — Φυλῖα — Εἰρήνη — Ἐπίδα. Για δὲς κι αὐτὸ τὸ

σωσίβιο... Σώθηκε μοναχό του, αφήνοντας να τυγεί ο άνθρωπος που κινδυνεύει!

ΠΟΙΗΤΗΣ: *ψάχνει στα συντρίμμια:* Να κι η επιγραφή της Δικαιοσύνης. Είναι το χαράκι που έκανε παλιά απ' τα Όμορφα Αερογιάδια, με το γιο του Τυφλού. Ήταν μαζί κι ο αραβωνιαστής της Αίχης, που τον αγάπησε η Έντιθ, χωρίς ελπίδα!

ΑΓΝΗ: Ο Τυφλός... Τα Όμορφα Αερογιάδια... Όνειρο ήταν;... Κι ο αραβωνιαστής της Αίχης κι η άσχημη Έντιθ κι ο Μάυρος Βάλτος κι η χαραντίνα... Το θεϊκό κι η φενόγη... οι δόκτορες με τα πτυχία... το γραφείο του δικηγόρου... η είσοδος της Όπερας και η Βικτώρια... ο τύργος που ψηλάνει κι ο Α-έλωματικός... Όλα αυτά δεν ήταν παρά ένα όνειρο;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Όλα αυτά έφυγε κάποτε να τα πλάσω με τη φαντασία μου σ' ένα μου ποίημα.

ΑΓΝΗ: Ξέρεις λοιπόν τι είναι η ποίηση;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Ξέρω τι είναι τ' όνειρο... Αλλάβια όμως, τι πράγμα είναι η ποίηση;

ΑΓΝΗ: Δεν είναι η πραγματικότητα, είναι κάτι περσότερο... Δεν είναι μήτε τ' όνειρο... Είναι ένα όνειρο ξύπνιο...

ΠΟΙΗΤΗΣ: Οι άνθρωποι έχουν την εντύπωση πως οι ποιητές παίζουν, φτιάχνοντας στίχους και ιδέες.

ΑΓΝΗ: Ευτυχώς που έχουνε, φίλε μου, τέτοια ιδέα. Αλλιώς τα θα εφήμωνε ο κόσμος. Ο καθένας θα έαπλωνταν ανάσκελα για να κοιτάει τον ουρανό. Κανένας δε θα 'μενε για να πιάσει το φτυάρι και τ' αδέσφι, το τσεκούρι και το πριόνι!

ΠΟΙΗΤΗΣ: Εσύ το λες αυτό! Εσύ, η κόρη του Ίντρα, που ανήκεις στον ουρανό;...

ΑΓΝΗ: Έχεις δικιο να με μαλώνεις. Έμεινα πολύ εδωκάτω, κάνοντας λασπόλουτρα, όπως και εσύ... Οι σκέψεις μου δεν μπορούν πια να πετάξουν. Ο πηλός βαρύνει τα φτερά μου και το λάδι τα πόδια μου... Κι εγώ η ίδια... (Σηκώνει τα χέρια) Δεν ακούω πια τη φωνή του! Ο αέθρας δε φέρνει πια τον ήχο της ψάμας το κοχλάει τ' αυτού μου. Ο ασθμένιος λόδος έσπασε...

Συμφορά μου! Τώρα είμαι πια δεμένη με τη Πη!

ΠΟΙΗΤΗΣ: Σκέφτεσαι στ' αλήθεια να γυρίσεις σύντομα και πάλι; **ΑΓΝΗ:** Μόλις το κορμί του τό γύει, στάχτη... Γιατί μήτε ο ωκεανός

δεν μπορεί πια να το πλύνει. Μα γιατί ρωτάς;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Γιατί έχω μια παράκληση — μια ελπίδα — να σου χάνω.

ΑΓΝΗ: Τι παράκληση;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Για το καλό της ανθρωπότητας. Μια παράκληση στον άρχοντα του κόσμου, από έναν ουερωπαρμένο ποιητή.

ΑΓΝΗ: Και ποιος θα του την πεί;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Εσύ, Κόρη του Ίντρα...

ΑΓΝΗ: Πεζ μου το ποίημά σου. Το θυμάσαι;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Να. Μα πιο καλά να το πεις εσύ.

ΑΓΝΗ: Πού θα το διαβάσω;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Στη σκέψη μου — ή και σ' αυτό το χαρτί. (Της δίνει ένα τυλιγμένο χαρτί.)

ΑΓΝΗ, το παίρνει, μα λέει το ποίημα απ' έξω:

Γιατί γεννήθηκες μονάχα για τον Πόνο;...

Γιατί βασάνισες τη μάνα σου,

Παιδί των Θνητών,

όταν της έδινες την πιο μεγάλην

απ' όλες τις χαρές;...

Γιατί ζυτνάς στη ζωή

και χαίρετάς το φως

με μια κραυγή όλη μίσος και θυμό;...

Γιατί να μη γεννέσαι με χαμόγελο,

Παιδί των Θνητών,

αφού το δώρο της ζωής

είν' η Χαρά;

Γιατί γεννιάμαστε σαν τα σφαχτάρια της θυσίας,

εμείς, οι απόγονοι Θεών και Ανθρώπων;

Το πνεύμα μας γιατί να 'ναι ντυμένο

με Σκόνη κι Αίμα;

Κι η ευόνα και ομολόγησ του Θεού

πρέπει ν' αλλάξει δόντια;

(Στον ποιητή)

Αυτό είναι το δώρο! Βολίεις τον Ύψιστο!

Σκέψου: το γρίφο της ζωής

κανένας δεν τον έλυσε!

(συναχίλει)

Και να, που αρχίζει η περιπόληση,

σε πέτρες και σ' αγκάθια και τσουκνίδες.

Κι όπου είν' ο θρόμος διαβατός,

να τον διαβείς είν' απαγορευμένο!

Κι αν θες να κόψεις ένα κουλούδι,

σου λεν: ανήκει σ' άλλον!

Κι αν βγάξει η στράτα σου σ' ένα χωράφι

πατάς επάνω σ' άλλου τη στροπά

την ώρα που άλλοι θα πατούνε τη δικιά σου!...

Κι έτσι, όλα ισοροπούν!...

Κάθε χαρά που θα γευτείς

σ' άλλους θα φέρει λύπη.

Κι όμως η λύπη σου ποτέ

χαρά δε θα γενήσεται...

Κι έτσι θα πας ώς τα στερνά,

Κι ο Θάνατός σου θα 'ναι,

γι' άλλους ανθρώπους,

η Ζωή!...

(Στον ποιητή)

Με τέτοια λόγια ελπίζεις,

πως θα σε νιώσουν οι Θεοί,

Παιδί της Σκόνης!...

ΠΟΙΗΤΗΣ: Και πώς τάχα να βρουν

της Σκόνης τα παιδιά

λόγια χαθάρια, αγνά κι ανάλφαρα

που να τετράζουν απ' τη Γη

στον Ουρανό!...

Θέλεις εσύ—

εσύ, που είσαι η Κόρη του Θεού,

στη γλώσσα που μιλούν οι αθάνατοι

να μεταφράσεις τον καρημό μας!...

ΑΓΝΗ: Ναί! Θέλω! Θέλω!

ΠΟΙΗΤΗΣ, δείχνοντας: Τι είναι αυτό που τλάει εκεί!... Μια σημα-

δόουρα.

ΑΓΝΗ: Ναί. Είναι ο φύλακας της θάλασσας.

ΠΟΙΗΤΗΣ: Μου φαίνεται πως η θάλασσα ανεβαίνει και τα κύματα

μεγαλώνουν.

ΑΓΝΗ: 'Ετσι μοιάζει.

ΠΟΙΗΤΗΣ: Ω δυστυχία! Κοίτα! Ένα καράβι κοντά στα βράχια!

ΑΓΝΗ: Τι καράβι να 'ναι άραγε;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Θαρρώ πως είναι ο Ιρτζίμενος Ολλανδός.

ΑΓΝΗ: Αυτός... Μα γιατί τιμωρήθηκε έτσι σκληρά; Γιατί δεν

μπορεί ποτέ ν' αράξει σε λιμάνι;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Γιατί είχε επτά άπιστες γυναίκες.

ΑΓΝΗ: Και γι' αυτό τιμωρήθηκε εκείνος;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Ναί! Τον δίκασαν όλοι οι ορθώς σχετιζόμενοι.

ΑΓΝΗ: Τι παράξενος κόσμος! Και πώς θα μπορούσε να λυτρωθεί

απ' την κατάρρα που τον βαρύνει;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Να λυτρωθεί!... Φροντίζουν όσο μπορούν να μην τον

λυτρώσουν...

ΑΓΝΗ: Γιατί;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Επειδή... Όχι! Δεν είναι ο Ιρτζίμενος Ολλανδός. Εί-

ναι ένα άγνωστο καράβι που κινδυνεύει! Και γιατί δεν τραγου-

δάει η σημαδόουρα; Κοίτα! Η θάλασσα ρουσκώνει! Τα κύματα

γίνονται θεόρατα. Θα παγιδευτούμε σ' αυτή τη σπηλιά!...

(Χτύπαι η καμπάνα του καραβιού)... Δε θ' αφήσουμε να δε-

χτούμε κι άλλη μια γοργόνα καραβοσταχισμένη!... Χτύπα κα-

μπάνα. Κανένας δε σ' ακούει.

(Η σημαδόουρα κάνει έναν ήχο - μια συγχροδία από τέσσερις νό-

τες σε πέμπτα και έκτα, που μοιάζει με τον ήχο που κάνουν οι

σπαήνες.)

ΠΟΙΗΤΗΣ: Το πλήρωμα μας κάνει νοήματα!... Αλλά κι εμείς! Κι

εμείς θα χαθούμε!

ΑΓΝΗ: Δεν ευχήθηκες τη λύτρωσή;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Πώς! Και βέβαια! Μα δεν είπα και να πνιγώ!

ΤΟ ΠΛΗΡΩΜΑ, τραγουδάει σε τέσσερις φωνές.

ΠΟΙΗΤΗΣ: Τώρα φωνάζουν! Κι ο ωκεανός φωνάζει! Μα κανένας

δεν ακούει!

(Το Πλήρωμα)

ΑΓΝΗ: Ποιος είναι αυτός που έρχεται;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Ποιος προχωράει περπατώντας στα κύματα!... Ένας

μονάχα μπορεί να 'ναι γιατί κι ο Πέτρος ο ίδιος βούλιαξε.

(Μια λευκή λάμψη διακρίνεται στη θάλασσα.)

(Το Πλήρωμα)

ΑΓΝΗ: Είναι εκείνος;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Ναι! Ο Εσταυρωμένος!

ΑΓΝΗ: Πες μου, γιατί σταυρώθηκε;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Γιατί ήθελε να σώσει!

ΑΓΝΗ: Και ποιος... Δε θυμάμαι... Ποιος τον σταύρωσε;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Όλοι οι ορθώς σκεπτόμενοι.

ΑΓΝΗ: Τι ανεξήγητος κόσμος!

ΠΟΙΗΤΗΣ: Η θάλασσα ανεβαίνει! Η νύχτα μας τυλίγει κι η θυσία δυναμώνει.

(*Το πλήρωμα βιάζει μια γοερή φωνή*)

ΠΟΙΗΤΗΣ: Το πλήρωμα βιάζει κρυφές φρίκας αντικρίζοντας το Σωτήρα του — και τώρα, από φόβο του Αντριωτή, τρεθούν δίλοι στη θάλασσα!

(*Το πλήρωμα ξαναφωνάζει γοερά*)

ΠΟΙΗΤΗΣ: Τώρα — φωνάζουν γιατί θα πεθάνουν... Εσφώνιζαν ό- των γεννηθήκαν, και ξεφωνίζουν πεθαίνοντας.

(*Τα κώματα ανεβαίνουν μέσα στη σπηλιά*)

ΑΓΝΗ: Τουλάχιστον — να 'μouνα δίγυρη πως είναι καρδιά.

ΠΟΙΗΤΗΣ: Αληθινά, δεν πιστεύω να 'ναι καρδιά. Είναι μάλλον ένα στίτι, δώροφο, με ένα δέντρο μπροστά... Και μ' ένα τεράστιο τηλεφωνικό πύργο που φτάνει έως τον ουρανό. Είναι ο σύγχρονος Πύργος της Βαβέλ — που στέλνει τα σήματά του στα Ουράνια για να επικουρωήσει μ' αυτούς που βρισκονται εκεί ψηλά...

ΑΓΝΗ: Παύλι! Η ανθρώπινη σκέψη δεν έχει ανάγχη από σύμματα για να μεταδοθεί... Η προσευχή του χαλού ανθρώπου διασχίζει το σύμπαν... Δεν είναι Πύργος της Βαβέλ! Για να χυριέψεις τον Ουρανό, αρκεί να τον πολιορκήσεις με τις προσευχές σου.

ΠΟΙΗΤΗΣ: Όχι, δεν είναι στίτι — δεν είναι πύργος... Τι βλέπεις... ΑΓΝΗ: Μια χειμωδιασμένη έκταση — μια πεδιάδα για στρατιωτικά γυμνάσια. Ο χειμωδιαστικός ήλιος φωτίζει στο λόφο μίαν εκκλησιά, και το χαμπαναριό ρίχνει τη σκιά του μακρόστενη τά- να στο χιόνι... Να μερικοί στρατιώτες που τρωχώνουν... Πα- τάνε πάνω στη σκιά του χαμπαναριού, πατάνε πάνω στο σταυ- ρό... Νιάβω πως ο πρώτος που θα πατήσει πάνω στον κόκορα, θα πεθάνει... Πλησιάζουν... Ο Δεκανέας πάει μπροστά... Αί- ένα σύννεφο περνάει πάνω απ' το χωράφι και κρύβει τον ήλιο... Όλα χάθηκαν... Το νερό του σύννεφου έσβησε τη φωτιά του ή-

λιού... Το φως του ήλιου δημιούργησε τον ίσκιο του χαμπανα- ριού, που τον έπνιξε ο ίσκιος του σύννεφου.

ΕΙΚΟΝΑ ΔΕΚΑΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Το ακηλικό μεταμορφώνεται, και βριακόματε πάλι μπροστά στην όρεφα.

ΑΓΝΗ, *στη Θυρωρό*: Ο κύριος Πρύτανης έφθασε;

ΕΥΡΩΡΟΣ: Όχι!

ΑΓΝΗ: Και οι Κοσμητόρες;

ΕΥΡΩΡΟΣ: Ούτε.

ΑΓΝΗ: Ειδοποίησέ τους αμέσως, γιατί θ' ανοίξουμε την πόρτα.

ΕΥΡΩΡΟΣ: Είναι τόσο βία;

ΑΓΝΗ: Να. Δεψε πως εκειμέσα είναι κρυμμένο το μυστικό της Πάσης. Ειδοποίησε τον Πρύτανη και τους Κοσμητόρες των τεσσάρων σχολών! (*Η Θυρωρός φωνάζει ' ένα σωλήνα*). Και μην ξεχάσεις τον τζαμά... Να 'ρθει με το διαμάντι του.

(*Μπαίνουν άνθρωποι του Θεάτρου. Ο Αξιοματικός επίσης με ρεδηκτότα, ψηλό καπέλο και μπουκέτο από τριαντάφυλλα. Λάμπει από χαρά*).

ΑΞΙΟΜΑΤΙΚΟΣ: Βατώρα!

ΕΥΡΩΡΟΣ: Η δεσποινίς θα 'ναι κάτω σε δυο λεπτά!

ΑΞΙΟΜΑΤΙΚΟΣ: Περιφημαί... Το αμάξι, περιμένει, το τραπέζι, είναι στρωμένο κι η σαλπάρια στον πάγο!... Κυρίες μου, επιστρέψτε μου να σας φιλήσω! (*Φιλάει την Αγνή και τη Θυρωρό, και τρα- γουδαει*). Βατώρα!

ΦΩΝΗ ΤΥΝΑΚΕΙΑ, *από ψηλά, τραγουδιστά*: Έφτασα!!!

ΑΞΙΟΜΑΤΙΚΟΣ: Εντάξει! Θα περιμένω! (*Βηματίζει*).

ΠΟΙΗΤΗΣ, *στην Αγνή*: Μου φαίνεται σαν να 'χω ξαναζήσει αυτή τη στιγμή...

ΑΓΝΗ: Κι εμένα το ίδιο...

ΠΟΙΗΤΗΣ: Ίσως να την ονειρεύτηκα;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Ή να την έγραψες;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Ναι, μπορεί.

ΑΓΝΗ: Ξέρεις λοιπόν τι είναι η ποιήση;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Ξέρω τι είναι τ' όνειρο.

ΑΓΝΗ: Έχω την εντύπωση πως ξαναπαίμε τα ίδια λόγια — μα σ' ένα άλλο μέροφ.

ΠΟΙΗΤΗΣ: Όστε γρήγορα θα χατάλαβεσ τι είναι η πραγματικό-τητα.

ΑΓΝΗ: Ή το όνειρο...

ΠΟΙΗΤΗΣ: Ή η πόηση...

(Ο Πρύτανλης κι οι Κοσμητορες της Θεολογίας, της Φιλοσοφίας, της Νομικής και της Ιατρικής μπαίνουν.)

ΠΡΥΤΑΝΗΣ: Πρόκειται για την πόρτα, ενωθείται! Τι υποθέτει ο κύριος Κοσμητορ της Θεολογίας;

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ: Δεν υποθέτω... Εγώ πιστεύω! Κρέντο!

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ: Εγώ συτεράκνω...

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΙΑΤΡΙΚΗΣ: Εγώ γνωρίζω...

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΝΟΜΙΚΗΣ: Εγώ αμφιβάλω, έως ότου μου προσκομί-σουν τεκμήρια και μάρτυρες.

ΠΡΥΤΑΝΗΣ: Ίδου! Διατληκτιζόνται ως συνήθως! Έλασπατώνται, τι πιστεύει η Θεολογία;

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ: Πιστεύω πως δεν πρέπει να ανοίξει κανείς αυτή την πόρτα, γιατί χυίβει επικίνδυνες αλήθειες.

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ: Η αλήθεια δεν είναι ποτέ επικίνδυνη!

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΙΑΤΡΙΚΗΣ: Τι είναι η αλήθεια;

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΝΟΜΙΚΗΣ: Οτιδήποτε αποδεικνύεται με δυο μάρτυρες.

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ: Όλα μπορούν να αποδειχτούν με δυο ψευδομάρτυρες — από ένα στρεψοδίτη!

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ: Η αλήθεια είναι η σοφία και η σοφία είναι η γνώση και η γνώση είναι η φιλοσοφία. Η φιλοσοφία είναι η επιστήμη των επιστημών, η γνώση των γνώσεων — και όλες οι άλλες επιστήμες την υπηρετούν.

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΙΑΤΡΙΚΗΣ: Οι μόνες επιστήμες είναι οι φυσικές επιστή-μες. Η φιλοσοφία δεν είναι επιστήμη — είναι ένα σύνολο από κούφους συλλογισμούς.

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ: Άριστά!

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ, στον Κοσμητορα της Θεολογίας: Άριστα ε; Και συ τι είσαι; Ο προαιώνιος εχθρός κάθε γνώσης! Ο αντί-πουσ της επιστήμης! Δεν είναι παρά άγνοια και σκότος!

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΙΑΤΡΙΚΗΣ: Άριστά!

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ, στον Κοσμητορα της Ιατρικής: Άριστα ε;

Και το λες εσύ — που δε βλέπεις πιο μακριά απ' τη μύτη σου! Πόσα σχυμμένοι στο μικροσκοπίό σου! Εσύ, που δεν πιστεύεις παρά μόνο στις αισθήσεις σου, που είναι απατηλές — στην όρασή σου, παραδείγματατος χάρη, που μπορεί να 'ναι μωπτική, πρεβουπτική, αλληθωρική, τυφή, μονόφθαλμη και δαδτωπική, που να βλέπεις το πράσινο κόκκινο και το κόκκινο πράσινο!...

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΙΑΤΡΙΚΗΣ: Κούτσουρο!

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ: Γαϊδοφύ!... (Αρπάζονται).

ΠΡΥΤΑΝΗΣ: Ηρεμήστε, παρακαλώ, ηρεμήστε! Οι λύκοι δεν τρώ-γονται ποτέ αναμεταξύ τους! Τρώνε τους άλλους.

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ: Αν έπρεπε να διαλέξω ανάμεσα στη Θεο-λογία και στην Ιατρική, δε θα διάλεγα χαμιά!

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΝΟΜΙΚΗΣ: Κι αν έπρεπε να σας δικάσω, θα σας χαταδι-κάξω και τους τρεις. Δεν μπορείτε να συμφωνήστε μήτε σ' ένα σημείο — ούτε και μπορείτε ποτέ! Αλλά ες ξαναγυρίσουμε στο θέμα μας. Ποια είναι η γνώμη του κυρίου Πρύτανλη σχετικά μ' αυτή την πόρτα;

ΠΡΥΤΑΝΗΣ: Η γνώμη μου; Μα δεν έχω γνώμη. Αλλάώς με πάλπρω-νει η Κυβέρνηση για να προσέχω μη σκοτωθείτε ανάμεσα σ'α, ενώ συγχρόνως δικάσκετε τους νέους... Μα ίσως θα μπορούσα-με τώρα ν' ανοίξουμε την πόρτα, έστω και με φόβο ν' αποκα-λύψουμε επικίνδυνες αλήθειες.

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΝΟΜΙΚΗΣ: Τι είναι η αλήθεια; Πού βρίσκεται η αλήθεια;

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ: Είμαι η μόνη αλήθεια!

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ: Είμαι η γνώση!

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΙΑΤΡΙΚΗΣ: Είμαι η μόνη θετική επιστήμη!

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΝΟΜΙΚΗΣ: Αμφιβάλλω!... (Χτυπιόνται)

ΑΓΝΗ: Ντροπή! Ντροπή! Εσείς... οι δόκαλοι των νέων!... Θα τρέπε να ντρέπεστε!

ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΝΟΜΙΚΗΣ: Κύριε Πρύτανλη — ως αντιρόσωπος της Κυ-βερνήσεως και Πρόεδρος του Καθηγητικού Συμβουλίου, έχετε χρέος να υποβάλτε μήνυση κατά της γυναικός αυτής! Είτε πως πρέπει να νρεπώαστε — και αυτό είναι προβόδη; Και η έφραση αδόκαλοι των νέων είχε πρόβου σαρχασμού. Τη θεωρώ δυσφημιστική.

ΑΓΝΗ: Οι χαρμένοι οι νέοι!

ΚΟΣΜΗΤΑΡ ΝΟΜΙΚΗΣ: Υπερασπίζεται τους νέους. Άρα μας κατηγορεί! Κύριε Πρύτανη, πρέπει να εγείρετε αγωγή!

ΑΓΝΗ: Ναι, σας κατηγορώ! Όλοι! Σας κατηγορώ γιατί εμπνέετε στους νέους το αίθρημα της δυσπιστίας και της αβεβαιότητας!

ΚΟΣΜΗΤΑΡ ΝΟΜΙΚΗΣ: Ακούστε! Αμφισβητεί η ίδια το κύρος μας επί των νέων! Και κατόπι λέει πως εμείς τους εμπνέουμε τη δυσπιστία! Η πράξη της δεν είναι εγκληματική; Ρωτώ όλους τους ορθοφρονούντες!

ΟΙ ΟΡΘΩΣ ΣΚΕΠΤΟΜΕΝΟΙ: Ναι! Είναι εγκληματική!...

ΚΟΣΜΗΤΑΡ ΝΟΜΙΚΗΣ: Όλοι οι ορθοφρονούντες σε καταδικάζουν ομοφώνως! Φύγε ειδύλλως!...

ΑΓΝΗ: Ειδύλλως!...

ΟΙ ΟΡΘΩΣ ΣΚΕΠΤΟΜΕΝΟΙ: Ζήτησι! Η πόρτα άνοιξε!

ΠΡΥΤΑΝΗΣ: Και τι ήταν κρυμμένος;

ΤΖΑΜΑΣ: Δε βλέπω τίποτα.

ΠΡΥΤΑΝΗΣ: Δεν απαρών διόλου. Κι εσείς, κύριοι Κοσμητορες, τι βλέπετε;

ΚΟΣΜΗΤΑΡ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ: Τίποτα! Ίδού η λύσις του ανήλικου του κόβρου! Αυτό το τίποτα ο Θεός εδημιούργησε τον Ουρανό και τη Γη!

ΚΟΣΜΗΤΑΡ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ: Το τίποτα γεννά το τίποτα!

ΚΟΣΜΗΤΑΡ ΙΑΤΡΙΚΗΣ: Ανοητέει! Δεν υπάρχει τίποτα!

ΚΟΣΜΗΤΑΡ ΝΟΜΙΚΗΣ: Αμφιβάλω. Υπάρχει εδώ κάποιος δόλος!

Απογειώνεται σ' όλους τους ορθοφρονούντες.

ΑΓΝΗ, στον Πρύτανη: Ποιοι είναι οι ορθοφρονούντες;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Ποιος το ξέρει; Σήμερα είναι εγώ και οι δικοί μου — αβίο ενού και οι δικοί σου. Είναι μια ιδιότητα που στην προσφέρουν — ή πιο σωστά, που την προσφέρεις ο ίδιος στον εαυτό σου!

ΟΙ ΟΡΘΩΣ ΣΚΕΠΤΟΜΕΝΟΙ: Μας γέλασαν!

ΠΡΥΤΑΝΗΣ: Ποιος σας γέλασε!...

ΟΙ ΟΡΘΩΣ ΣΚΕΠΤΟΜΕΝΟΙ: Η Κόρη του Ίντρα!

ΠΡΥΤΑΝΗΣ: Η Κόρη του Ίντρα, θα έχει την χαδούδη να μας πει για ποιο λόγο προχάλασε το άνοιγμα της πόρτας; ΑΓΝΗ: Όχι, αγάπηταί μου φίλοι. Γιατί, αν σας το λέγα, δε θα με

πιστεύετε.

ΚΟΣΜΗΤΑΡ ΙΑΤΡΙΚΗΣ: Μια αφού δεν υπάρχει τίποτα!

ΑΓΝΗ: Το είπα. Αλλά δεν το κατάλαβε!

ΚΟΣΜΗΤΑΡ ΙΑΤΡΙΚΗΣ: Αυτό που λέει είναι κουταμάρες!

ΟΛΟΙ: Κουταμάρες!

ΑΓΝΗ: Τι δυστυχισμένοι που είναι!

ΠΟΙΗΤΗΣ: Μιάς σοβαρά;

ΑΓΝΗ: Πάντα μιλά σοβαρά.

ΠΟΙΗΤΗΣ: Κι οι ορθώς σκεπτόμενοι — είναι κι αυτοί δυστυχισμένοι!...

ΑΓΝΗ: Ίσως πιο πολύ απ' όλους τους άλλους!

ΟΛΟΙ: Δεν αποκρίνεται!!

ΠΡΥΤΑΝΗΣ: Λιθβολήστε τυγλι!

ΑΓΝΗ: Αποκρίθηκα!

ΠΡΥΤΑΝΗΣ: Ακούστε τυγλι! Αποκρίνεται!

ΟΛΟΙ: Λιθβολήστε τυγλι! Αποκρίνεται!...

ΑΓΝΗ: Αποκρίνεται — δεν αποκρίνεται!... Λιθβολήστε τυγλι! Στον Πόνητη! Έλα, προφήτη, πιάσε! Και θα σου εξηγήσω το αίτιο της ζωής. Αλλά μακριά από δω — στην ερημιά — εκεί που κενός δε θα μπορεί να μας δει και να μας ακούσει.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ, προχωρεί και την πιάνει απ' το μπράτσο: Ανημονεύς τα καθήκοντά σου!

ΑΓΝΗ: Όχι. Μα έχω άλλα καθήκοντα, ανώτερα!

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Και το παιδί σου;

ΑΓΝΗ: Το παιδί μου!... Τι το παιδί μου!...

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Σε φωνάζει.

ΑΓΝΗ: Το παιδί μου!... Αλλήμονο! Δέθηκα για καλά με τη Γη!... Κι αυτή η αγωνία που με πνίγει — αυτό το άγχος — Τι είναι!... ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Δεν υποψιάζεσαι;

ΑΓΝΗ: Όχι.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Οι τύψεις!

ΑΓΝΗ: Οι τύψεις... Και!... δεν υπάρχει γι' αυτές χαμιά γιατρού; ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Μια μονάχα: η εκτέλεση του καθήκοντός!

ΑΓΝΗ: Κάθε φορά που μιλάς για καθήκον, μιλάς με δαίμονα!... Περί μου: όταν έχει κανένας δυο καθήκοντα — ένα εδώ κάτω κι ένα εκεί ψηλά — δεν πρέπει να φροντίζει πρώτα για το ανώτερο απ' τα δυο.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Χαί... Αν ήξερες τι καημούς και τι καταστrophές σκόρπισα εγώ ολόγυρά μου, προσπαθώντας να εκτελέσω αυτό που ονομάζεις «ανώτερο καθήκον».

ΑΓΝΗ: Δε σε καταλαβαίνω...
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Είχα έναν πατέρα, που στήριξε σε μένα όλες του τις ελπίδες. Ήμουν ο μοναχογιός που θα συνέχιζε το εμπόριό του. Μα ενώ το σκάσα απ' την εμπροχή σχολή, κι ο πατέρας μου πέθανε από τη λήπτη του!... Η μητέρα μου ήθελε να 'μαι ένας καλός Χριστιανός... Μου ήταν αδύνατο — και κείνη με ξέγραψε από παιδί της!... Είχα ένα φίλο, που πάντα με βοηθούσε στις δύσκολες στιγμές... Ήταν όμως τυραννικός για όλους εκείνους που εγώ υπεράσπιζα και λάτρευα... Αναγκάστηκα να τσακίσω το φίλο κι ευεργέτη μου, για να σώσω την ψυχή μου!... Από τότε δεν μπορώ να ξαναβρώ τη γαλήνη... Οι άνθρωποι με λεν α-τότε λένοντάς μου: « Έκανε καλός! Μα ευθίς αμέσως η ίδια μου φωνάζει: « Έκανε δολοφονία... Αυτή είναι η ζωή μου!...»

ΑΓΝΗ: Ακολούθησέ με στην ερημιά!
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ: Και το παιδί μας;...
ΑΓΝΗ, δείχνοντας δόλος τρητήριο: Να τα παιδιά μου!... Το καθένα μοναχό του είναι χυσοί κι άγιοι! Μα σαν βρεθούν όλα μαζί, τρώνονται και χτυπιούνται, και γίνονται σωστοί δειμονες!... Έχε γειά!...

ΕΙΚΟΝΑ ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ

Μπροστά στον Πύργο, όπως και στην αρχή του έργου. Το χώμα είναι τώρα σκεπασμένο, όπου ήταν πρώτα η κοπριά, με φαρμακερά γαλάζια λουλούδια (ακόνιτα). Ψηλά πάνω απ' τη στέγη ένα μικρό μπουκι χρυσάνθεμου, έτοιμο ν' ανοίξει. Τα παράθυρα είναι από μέσα φωτισμένα με κερί.

ΑΓΝΗ: Ήρθε η στιγμή, που η φωτιά θα με βοηθήσει να γυρίσω στον Ουρανό. Είναι αυτό που εσείς ονομάζετε θάνατο, και που σας τρομάζει.

ΠΟΙΗΤΗΣ: Είναι ο φόβος του άγνωστου.

ΑΓΝΗ: Ενώς αγνώστου, που τον γνωρίζετε.

ΠΟΙΗΤΗΣ: Ποιος τον γνωρίζει;

ΑΓΝΗ: Όλοι οι άνθρωποι. Γιατί δεν πιστεύετε τους προφήτες σας;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Οι προφήτες δε μας εμπνέουν ποτέ την εμπιστοσύνη. Γιατί... Αν πραγματικά ο Θεός μιλούσε με το στόμα τους, τότε γιατί δε μας πείθουν;... Η δύναμή Του θα 'πρεπε να 'ναι ακατανίκητη.

ΑΓΝΗ: Είστε πάντα την ίδια αμφιβολία;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Νόμιζα χαμιά φορά πως είχα βεβαιωθεί — μα ήταν για λίγο — για πολύ λίγο. Πες μου, ο Ίντρα δεν ήταν που έστειλε κάποτε το γιο του στη Γη, για ν' ακούσει τα παράπονα των ανθρώπων;

ΑΓΝΗ: Ναι! Και σου χάνω μίαν ερώτηση: Θυμάσαι πώς τον δέχτηκαν;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Κι εγώ σου απαντώ με μίαν άλλη ερώτηση: Θυμάσαι τι τέλος είχε;

ΑΓΝΗ: Κι εγώ σου απαντώ με μια τρίτη: Οι άνθρωποι καλύτερησαν ύστερ' απ' τον ερχομό του;... Πες την αλήθεια.

ΠΟΙΗΤΗΣ: Ναι — αλλά λίγο — πολύ λίγο... Ωστόσο, αντί να μου χάνεις ερωτήσεις, γιατί δε μου εξηγείς το αίνιγμα.

ΑΓΝΗ: Για ποιο λόγο; Αφού δε θα πιστεύεις...

ΠΟΙΗΤΗΣ: Εσένα θα σε πιστέψω — γιατί ξέρω ποια είσαι.

ΑΓΝΗ: Καλά λοιπόν — Θα στο πω... Στο πρώτο θαμνοχόραμα των αιώνων, πριν ακόμα αρχίσει να λάμπει ο ήλιος, ο Βράχμα, η πρωταρχική θεϊκή δύναμη, πλάσθηκε απ' τη Μάγνια, την μητέρα της φύσης. Αυτή η ένωση της θεϊκής ουσίας με τη γήινη ουσία είχε σαν αποτέλεσμα την αθάνατη τ' ουρανού. Και γι' αυτό ο κόσμος, η ζωή, τ' ανθρώπινο γένος, δεν είναι παρά ένα αντίγραφο της αθάνατης ζωής ένα φάντασμα, ένα όνειρο...

ΠΟΙΗΤΗΣ: Τ' όνειρό μου...

ΑΓΝΗ: Ένα όνειρο, όμοιο με την αλήθεια... Κι όλοι οι απόγονοι του Βράχμα, θέλοντας να λυτρωθούν απ' τη γήινη ουσία τους αποζητούν τις στερήσεις και τα βασάνια. Να τι είναι ο λυτρωτικός πόνος!... Μα αυτός ο πόνος της λήπτης και της στήρησης είναι αντίθετος με τον άλλο ανθρώπινο πόθο: της ηδονής και του έρωτα. Έτσι μπορείς να καταλάβεις και τι είναι πραγματικά ο

έρωτας: μια δυνατή χαρά μέσα σε μισην απέραντη αγωνία. Το πιο γλυκό μέσα στο πιο πικρό. Μπορείς να χαλαρώσεις και τι είναι η γυναικά, που απ' αυτήν η αιμαρτία κι ο θάνατος εισχώρησαν στη ζωή.

ΠΟΙΗΤΗΣ: Ναι, τώρα μπορώ... Και το υπέροχο τέλοσ, ποιο είναι; **ΑΓΝΗ:** Το ξέρεις. Ο αγώνας. Ο αδιάκοπος αγώνας ανάμεσα στον πόνο της ηθονής και στην ηθονή του πόνου.

ΠΟΙΗΤΗΣ: 'Όποτε είναι αγώνας;

ΑΓΝΗ: Ναι. Μα ο αγώνας ανάμεσα σε δυο αντίθετα στοιχεία δημιουργεί πάντα μια δύναμη — όπως η πάλη του νερού με τη φωτιά δημιουργεί τον ατμό.

ΠΟΙΗΤΗΣ: Μα η γαλήνη, η ανάπαυση...

ΑΓΝΗ: Σώπαι! Μην κάνεις άλλες ερωτήσεις, γιατί δεν έχω πια το δικαίωμα να σου απαντήσω. Ο βαυμός έχει στολιστεί κιόλας για τη θυσία. Λουλούδια... Κεριά... 'Αστρα σεγνόνια... Κλαδιά από έλατα...

ΠΟΙΗΤΗΣ: Μιλιάς τόσο ήρεμα — σαν να μη νιάθεσαι χαμιά λύπη και χαμιά αγωνία...

ΑΓΝΗ: Κι όμως ένωσα κάθε λύπη κι αγωνία των ανθρώπων, χιλιάς φορές περισσότερο απ' αυτούς — γιατί η ουράνια ευαισθησία είναι πιο μεγάλη.

ΠΟΙΗΤΗΣ: Πες μου, τι σε πόνεσε πάνω απ' όλα τ' άλλα;

ΑΓΝΗ: Είπες ποτέ τον πόνο σου, ποιητή, δίγως κάποια σου λέξη να ξεστρατίζει απ' την αλήθεια;... Φράσαν ποτέ τα λόγια σου όσο ψηλά έφτανε η σκέψη σου;...

ΠΟΙΗΤΗΣ: Ποτέ, έχεις δίκιο. 'Εξήσα πάντα όπως ένας κωφάλαλος. Κι όταν το πλ'θος πάλινε τα τραγούδια μου, δεν έφταναν στ' αυτιά μου παρά άναθρες κραυγές. Και τα πλανέματά μου φέραν μονάχα υτροπή.

ΑΓΝΗ: Αν περιμένεις άλλη απάντηση από μένα, κοιτάξέ με στα μάτια!

ΠΟΙΗΤΗΣ: Δεν μπορώ να βραστάξω το βρέμμα σου.

ΑΓΝΗ: Πώς λοιπόν θα μπορώσες να βραστάξεις τα λόγια μου, αν άρχίζα να σου μιλάω με την αλήθειή μου χαλιά;...

ΠΟΙΗΤΗΣ: Πες μου όμως — πές μου προτού φύγεις — ποιος ήταν ο πιο μεγάλος πόνος που ένωσες εδώ κάτω;

ΑΓΝΗ: Να υπάρχω... Να νιώθω την όρασή μου ν' αδυνατίζει από

ένα μάτι, την ακοή μου να περιορίζεται από ένα αυτί, και τη σκέψη μου — την αίθερία και έκαστερη σκέψη μου — να 'ναι φυλακισμένη σ' ένα λαβύρινθο ύλης. Είδες ποτέ σου ένα ανθρώπινο μυαλό;... Τι μετρωμένοι και τυραννικοί που είναι οι δρόμοι του;...

ΠΟΙΗΤΗΣ: 'Όποτε γι' αυτό κι όλοι οι ορθός σκεπτόμενοι χάνουν τόσο τυραννικές σκέψεις!...

ΑΓΝΗ: Μην είσαι χακός... Και τώρα, ελευθερώνω τα πόδια μου απ' τη σκόνη της Γης!...

(Βράζει τα παπούτσια της και τα πετάει στη φωτιά. Ένα ένα τα πρόσωπα του έργου θα μπαίνουν, θα ρίχνουν κάτι στη φωτιά και θα φεύγουν.)

Η ΘΥΡΑΝΟΣ: Ας χάλω κι εγώ το σάλι μου στην ίδια φωτιά!

ΔΕΙΣΜΑΤΙΚΟΣ: Κι εγώ αυτά τα τριαντάφυλλα που δεν έμειναν παρά μονάχα τ' ακάθια τους!

ΤΟΙΧΟΚΡΑΝΗΤΗΣ: Μάτσο τις διαφημίσεις! Χοπ! Μα την απόχη μου ποτέ!

ΤΖΑΜΑΣ: Διαμάντι, που άνοιξες την πόρτα, έχε γειά!

ΔΙΚΗΤΟΡΟΣ: Κι ένας χοντρος φάκελος μιας σπουδαίας δίχης... Περί των υδάτων που ποτίζουν Γάγγη ή περι του φύλλου των Αγέλων...

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΔΟΜΟΚΑΘΑΡΓΗΡΙΟΥ: Και μια μικρή συνηγορία: η μάσκα που άβελά μου — μ' έκανε αφάτη.

ΒΙΚΤΑΡΙΑ: Η υποφορά μου: ο καημός μου!

ΕΝΤΕ: Η ακημία μου: ο καημός μου!

ΤΥΦΛΟΣ: Ένα χέρι, αντί οφθαλμού!

ΔΟΝ ΖΟΥΑΝ, ΜΠΑΙΝΙ ΣΤΗΝ ΤΣΟΝΙΣΤΗ ΚΑΡΕΚΛΙΑ ΜΕ ΤΗ ΥΠΙΔ ΚΟΚΕΤΑ ΚΑΙ ΤΟ ΦΙΛΟ: Γρήγορα! Γρήγορα! Η ζωή είναι σύντομη!

ΠΟΙΗΤΗΣ: Δάβασα κάπου, πως, όταν φτάνει το τέλοσ, όλα τα γονόστα της ζωής μιας ξαναγεννηνών γοργά μπροστά στα μάτια μας. Είναι λοιπόν το τέλοσ;

ΑΓΝΗ: Ναι, το δικό μου. Έχε γειά!

ΠΟΙΗΤΗΣ: Πες μου καλή αντίδωση!

ΑΓΝΗ: Δεν μπορώ. Οι λέξεις δεν εκφράζουν τις σκέψεις μας.

ΚΟΣΜΗΤΑΡ ΕΘΝΟΠΤΑΣ, ΕΞΩ ΦΡΕΝΩΝ: Ο Θεός μ' απαρνήθηκε! Οι άνθρωποι με πολεμούν! Το κράτος με εγκυτέλει! Οι συνάδελφοί μου με κοροιδεύουν!... Πώς να πιστέψω, όταν κανένας

δεν πιστεύει;... Πώς να υπερκότιστα ένα Θεό, που δεν υπεραστίζει τους δικούς του;... Αρλούμπεζι! Όλα είναι αρλούμπεζι!...

(*Πετάει ένα βιβλίο στη φωτιά και βγαίνει. Ο Ποιητής το σάβει απ' τις φάδες.*)

ΠΟΙΗΤΗΣ: Ξέρεις τι βιβλίο είναι; Ένα Μαρτυρολόγιο. Ένα ημερολόγιο, που έχει κάθε μέρα κι από ένα μάρτυρα.

ΑΓΝΗ: Μάρτυρα;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Κάποιοι που υπέφερα και που πέθανε για την πίστη του. Για τοιο λόγο; Πες μου! Όλοι όσοι βασανίζονται δεν υποφέρουν κι όλοι όσοι πεθαίνουν δεν πολούν;... Μπορεί ο πόνο να είναι εξιλέωση κι ο θάνατος η λύτρωση;...

ΧΡΙΣΤΙΝΑ: Κολλάω! Κολλάω! Όσοι να μη μείνει τίνα τήποτα να κολλήσω...

ΠΟΙΗΤΗΣ: Και ν' άνοιγε ο ουρανός για μας, εσύ θα τον κόλλαγες ξανά!

ΧΡΙΣΤΙΝΑ: Μήπως υπάρχουν διτλά παράθυρα σ' αυτόν τον πύργο;

ΠΟΙΗΤΗΣ: Όχι, δεν υπάρχουν.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ: Τότε φεύγω.
ΑΓΝΗ: Έφτασε η ώρα του χωρισμού μας!

Ήρθε το τέλοζι!
Σ' αφήνω γειά, Ποιητή,

παιδί ονειροπαρμένο των θνητών,
που μόνος εσύ ξέρεις να ζεις,

απ' όλους τους ανθρώπους!

Πετάς πάνω απ' τη Γη με τα φτερά σου
στο βούρκο χώνεσαι χωρίς να λερωθείς,
γιατί το χώμα το εξαγγίζει ο στοχασμός σου.

Όρα να φύγω...

Τη στιγμή του χωρισμού,
αποζητάμε κείνα π' αγάπησαμε
και μετανιώνουμε για όσα κάναμε
ή δεν κάναμε...

Ωνάθω τώρα όλον τον πόνο της ζωής!
Γιατί έτσι είν' οι άνθρωποι φτιαγμένοι,
που νοσταλγούν γι' αυτά που δεν αγάπησαν
και μετανιώνουν πάντα όπου δε φταίξαν!

Ποθούνε τη φυγή, όταν ποθούν να μείνουν
και σκίζεται η καρδιά τους!...

Σ' αφήνω γειά!

Στ' αδέρφια σου να πεις πως δε θα τα ξεχάσω.

Γυρίζοντας ψηλά στον ουρανό
παίρνω μαζί μου τα παράτονα τους,
τ' όνομά σου!...

Μπαίνει στον πύργο. Μουσική. Ο πύργος παίρνει φωτιά. Η λάμψη της πυρκαϊγής φωτίζει το φάντο του σκηνοθέτη, αποκαλύπτοντας έναν τοίχο γεμάτο ανθρώπινα πρόσωπα, πένθιμα, απελτισμένα, ερωτηματικά. Όταν καεί ο πύργος, το μπουμπούκι πάνω απ' τη στέγη ανοίγει, και γίνεται ένα τεράστιο χρυσάνθεμο.

Α Υ Ν Α Ι Α